ROZVOJ OBCE STRAČÍ

Dominika Otevřelová

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Michal Kohout | konzultant: Ing. arch. David Tichý, Ph.D. | České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury | 2014/2015

ROZVOJ OBCE STRAČÍ

Diplomová práce I České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
15118 Ústav nauky o budovách
LS 2014/2015

Dominika Otevřelová

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Michal Kohout

konzultant: Ing. arch. David Tichý, Ph.D.
Ing. arch. Filip Tittl

OBSAH

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

PROHLÁŠENÍ DIPLOMANTA

ÚVOD

ANALYTICKÁ ČÁST

1 Region Štětsko

2 Strači

3 Interpretace

NÁVRH

1 Koncept rozvoje

2 Návrh celku

3 Lokality

4 Typologie

ZÁVĚR

PRAMENY A LITERATURA

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení:	Dominika Otevřelová
datum narození:	25.5.1990
akademický rok / semestr:	2014/2015 LS
ústav:	15118 Ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce:	doc. Ing. arch. Michal Kohout
konzultant:	Ing. arch. David Tichý, Ph.D. Ing. arch. Filip Tittl
téma diplomové práce:	Rozvoj obce Strači viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomové práce je studie urbanistického rozvoje obce Strači a následný návrh jedné z lokalit. Práce se bude zabývat aktuálním tématem sociální udržitelnosti současné vesnice, jejíž fungování zásadně ovlivňují společenské, technologické, hospodářské a demografické změny. Práce by měla hledat odpovědi na otázky, jakým způsobem se dnes může vesnice rozvíjet, jak je možno chápat vztah individuálního bydlení k okolní krajině, a jak ho definovat a jak případně tento vztah podpořit.

Cílem projektu je vymezení možných rozvojových ploch obce pro novou zástavbu, určení její struktury a charakteru. Cílem je nalézt vhodnou typologii pro současnou venkovskou zástavbu, která bude v souladu s tradiční venkovskou strukturou, ale zároveň bude reagovat na současné požadavky bydlení.

2/ konkrétně specifikovaný stavební program

Studie zastavitelnosti v intravilánu obce Strači a v jeho okolí:

Rozvoj obce
- koncepce rozvoje obce v návaznosti na okolní krajinu
- řešení celku, koncept struktury zástavby, společenský koncept
- doplnění chybějící občanské vybavenosti
- plochy pro sport a rekreaci, rozvoj cestovního ruchu
- koncept řešení veřejných prostranství obce

Architektonický návrh souboru staveb v návaznosti na okolí
- vymezení nové parcelace
- návrh nové zástavby
- detaily řešení veřejných prostranství

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

- Autorská zpráva	
- Analytická část	
- Situace širších vztahů	1:5000
- Celková situace	1:2000
- Koncepční schémata lokalit	
- Koncepční schémata vybrané lokality	
- Situace lokality	1:500
- Vybrané detaily území a veřejného prostoru	1:500 – 1:100
- Půdorysy, pohledy a řezy řešených objektů	1:100
- Vizualizace návrhu	

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Model M 1:1000	1:500

Rozsah a měřítka jednotlivých výkresů či modelu mohou být vedoucím projektu ještě upřesněna.

letní semestr 2014_2015

Datum a podpis studenta

24. 2. 2015

Datum a podpis vedoucího DP

24. 2. 2015

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

26. 2. 2015

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: **Dominika Otevřelová**
AR 2014/2015, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) ROZVOJ OBCE STRAČÍ

(AJ) STRAČÍ DEVELOPMENT APPROACH

JAZYK PRÁCE: ČJ

Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Michal Kohout	**Ústav:** 15118 Ústav nauky o budovách
Oponent práce:		
Klíčová slova (česká):	Vesnice, venkov, rozvoj, individuální bydlení	
Anotace (česká):	Tématem práce je studie urbanistického rozvoje obce Stračí. Návrh posiluje stávající strukturu vesnice a předchází tak jejímu chátrání. Nové rozvojové plochy doplňují a upevňují stávající lokality, návrh nepočítá s masivním rozvojem vesnice do krajiny. Dále se práce zabývá hledáním vhodné typologie pro individuální zástavbu v rostlé vesnici.	
Anotace (anglická):	The project studies the urban development of Stračí village. The proposed solution strengthens the existing structure of the village and prevents its decline. New development areas complement and strengthen the existing sites, the project does not allow for massive expansion of the village into the countryside. Furthermore, the work deals with finding suitable typology for individual housing in a traditional village.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne podpis autora-diplomanta

ÚVOD

Tématem diplomové práce je studie urbanistického rozvoje obce Stračí v kontextu společenských, hospodářských, technologických a demografických změn, se kterými se dnešní vesnice potýká.

Projekt vychází se snahy o návrat obyvatel na tradiční český venkov. Hledáním a posílením hodnot, které tradiční venkovské prostředí nabízí, vznikají atraktivní lokality pro nové obyvatele. Soustředění se na rozvoj stávajících venkovských sídel může snížit zájem lidí o bydlení v satelitní suburbánní zástavbě a zamezit tak dalšímu zbytečnému rozrůstání sídel do volné krajiny.

Obec Stračí se nachází v severních Čechách v okresu Litoměřice. Je nejbližší vsí od města Štětí, pod jehož správu patří. Celý region Štětska, včetně Stračí, je ohrožený trvalým úbytkem obyvatel a relativně vysokou nezaměstnaností. (1)

Stračí je malou českou vesnicí, která se do své dnešní podoby začala formovat již v 18. století. V současné době má Stračí 102 obyvatel a 54 domů. Vesnice se nachází asi 1 km od města Štětí. Je umístěna ve svahu pod rozsáhlými lesy, které tvoří nástup do CHKO Kokořínsko. Město je od vesnice jasně odděleno velkým terénním rozdílem a železnicí. Stračí má poměrně dobře zachovanou historickou strukturu v podobě domů z poloviny 19. století, návsi a tradiční úzké lánové parcelace.

Stejně jako v mnoha jiných vesnicích se i zde setkáváme s problémy typickými pro český venkov. Trvalý úbytek obyvatel je spojený především se změnou způsobu zemědělství, na kterém byl venkov vždy závislý. Fenomén vysídlování má negativní vliv na umisťování občanské vybavenosti. Pro malý počet obyvatel se nevyplatí provozovat základní služby (hospoda, mateřská škola, potraviny). Dalším problémem je stárnutí obyvatel a s tím související pokles počtu obyvatel na jeden dům. Velká venkovská stavení jsou často obývaná jen částečně, nebo jsou opuštěná. Dochází tak k postupnému úpadku jádra vesnice, což ohrožuje fungování celého sídla.

Cílem práce je posílení stávající struktury sídla. Obnova veřejných prostranství, doplnění chybějící občanské vybavenosti a přestavba či rozšíření stávajících objektů posílí vnitřní sídlo a zabrání jeho postupnému rozkladu. Vymezení nových rozvojových ploch pro individuální zástavbu doplní stávající strukturu a uspokojí případnou poptávku po parcelách pro novostavby. Vytvoření nových pracovních příležitostí přímo ve vesnici v podobě alternativního zemědělství, pohostinství či cestovního ruchu pozitivně ovlivní fungování sídla, které bude „živé“ celý den, ne pouze v noci a o víkendech.

Návrh nepočítá s masivním rozvojem sídla do krajiny, spíše se snaží najít hodnoty a využít potenciál stávající vesnice a zabránit chátrání jádra. Projekt by měl posílit danou lokalitu tak, aby se stala atraktivní pro stávající i nové obyvatele, kteří by chtěli žít na tradičním českém venkově.
Charakter venkovských obcí je ohrožen nevhodnými zásahy do struktury sídla, které nenavazují na tradiční principy a nerespektují okolní zástavbu. Práce se zabývá hledáním vhodné typologie pro současnou venkovskou zástavbu, která bude v souladu s tradiční venkovskou strukturou, ale zároveň bude reagovat na současné požadavky individuálního bydlení.[1]

Jaké jsou dnes požadavky na rodinný dům na venkově. Co může venkovský dům nabídnout oproti individuálnímu bydlení ve městě či v satelitní zástavbě. Jak může v dnešní době fungovat vícegenerační bydlení, které bylo dříve na venkově velmi typické. Návrh jednotlivých objektů není cílený na jedno konkrétní místo, jedná se více o souhrn venkovské typologie současného individuálního bydlení, který ukazuje základní principy výstavby v rostlé vesnici.

[1]Toto téma bylo podrobněji zpracováno v rámci předdiplomního semináře (2), na který práce navazuje. Na základě zkoumání historických forem bydlení a současných trendů jsme definovaly soubor prvků a pravidel, která se často vyskytují v české venkovské zástavbě a která tvoří charakter českého venkova. Tato teoretická práce mi sloužila jako podklad pro návrh nové parcelace rozvojových ploch a návrh nové typologie individuálního bydlení.

(1) ČVUT, FA. Atlas Štětí, výstup analytické fáze přípravy nového územního plánu města Štětí. 2014.
(2) Novotná, J a Otevřelová, D. Typologie současného individuálního bydlení. Předdiplomní seminář, ateliér Kouhout - Tichý, FA ČVUT, 2014.

ANALYTICKÁ ČÁST

A REGION ŠTĚTSKO

B STRAČÍ

C INTERPRETACE

A REGION ŠTĚTSKO

ŠIRŠÍ SOUVISLOSTI

Obec Stračí se nachází v Ústeckém kraji v okresu Litoměřice. Nejbližším městem je Štětí, které je vzdálené asi1 km od obce. Díky železnici je ze Stračí dobrá dostupnost do okolních velkých měst. Mnoho lidí z regionu dojíždí za prací do Prahy.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŘEŠENÉM ÚZEMÍ:

ROZLOHA KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ:
Štětí: 5385 ha
Stračí: 517 ha

POČET OBYVATEL:
Štětí: 7615 obyvatel
Stračí: 102 obyvatel

OBČANSKÁ VYBAVENOST:
Štětí: ubytovací a stravovací zařízení
školská zařízení:
mateřská škola, základní škola, střední odborné učiliště, střední škola, vyšší odborná škola,
dům dětí a mládeže, základní umělecká škola
kino
obchody a služby
sportovní areál
hřbitov

Stračí: hospoda
lesní hřiště

řeka
železnice
D8 = E55
státní hranice

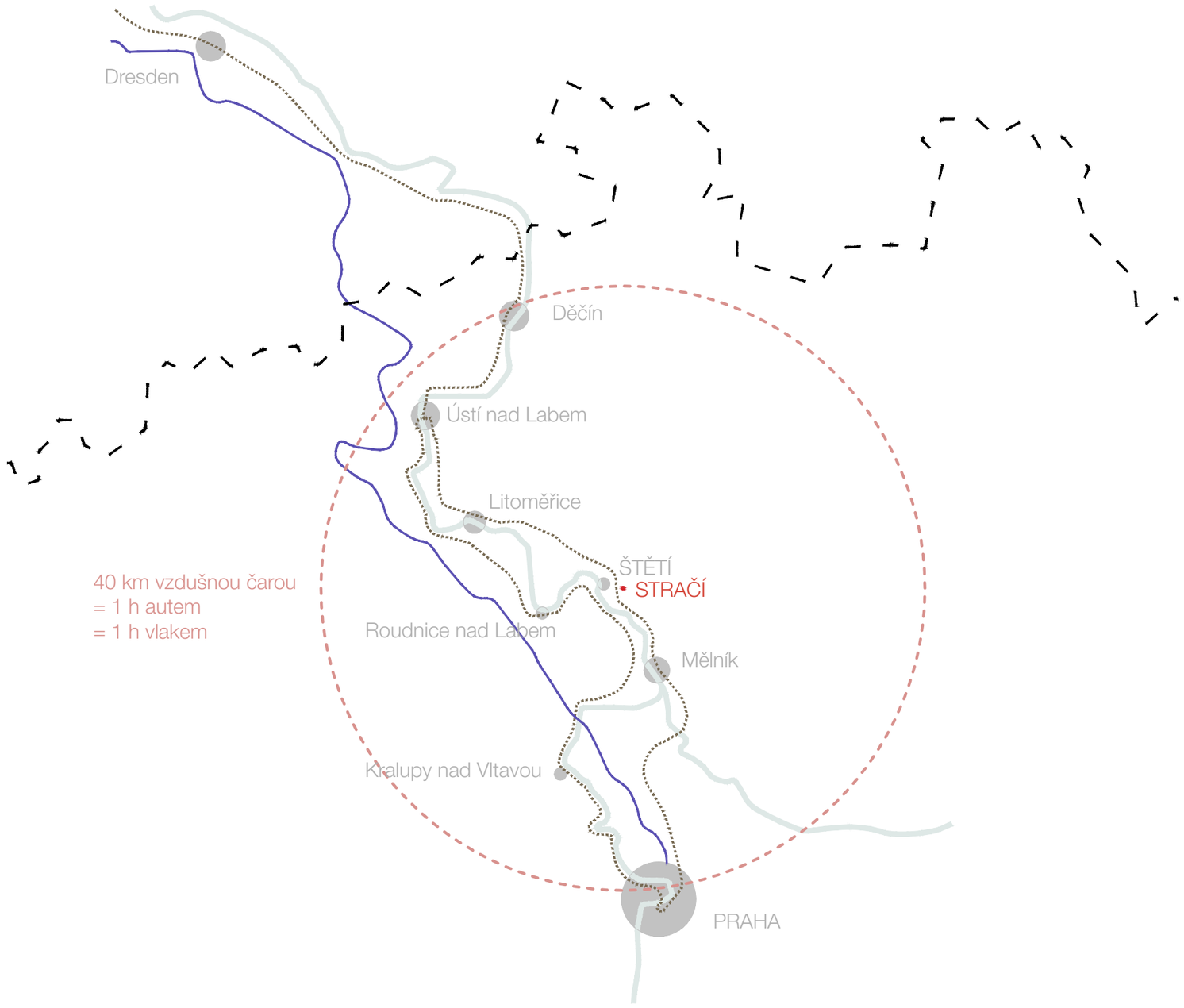

ORGANIZACE ÚZEMÍ

1:25000

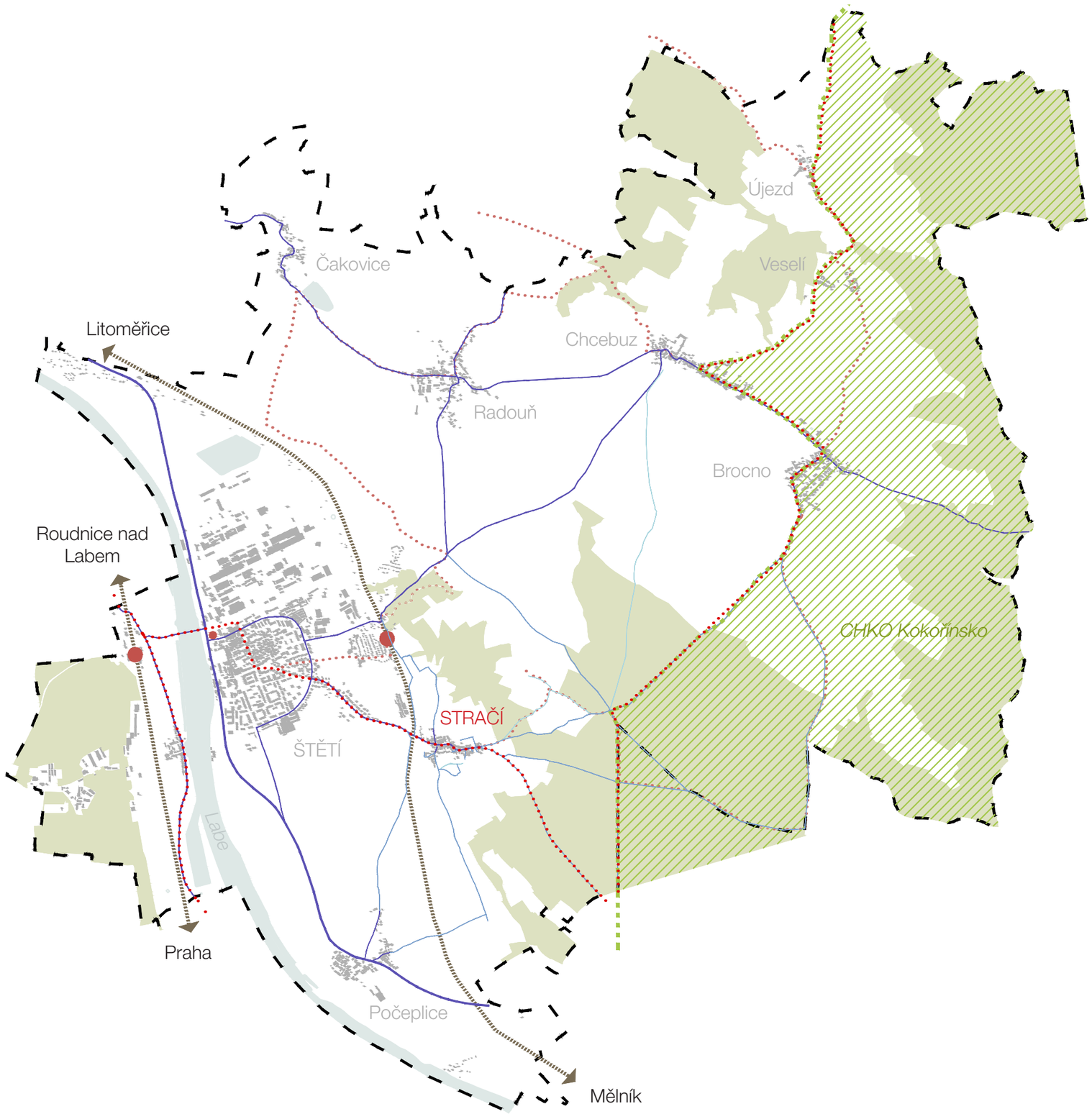

Region Štětska se skládá z města Štětí a devíti místních částí. Důležitou roli pro celý region má Labe, část CHKO Kokořínsko, která do regionu zasahuje a přítomnost dvou železničních tratí, z nichž jedna se nachází v bezprostřední blízkosti Stračí.

Obce v severní části regionu jsou mezi sebou propojeny místní komunikací. Stračí je oproti tomu propojeno komunikací pouze se Štětím, s ostatními obcemi je spojeno pěšími stezka, které jsou místy zaniklé.

Celý region je ohrožen trvalým úbytkem obyvatel a stárnutím populace.

- vymezení regionu
- železnice
- hlavní dopravní propojení
- hlavní pěší spojnice
- lesní a polní cesty
- naučná stezka po regionu
- cyklostezka
- vlakové nádraží
- autobusové nádraží
- hranice CHKO Kokořínsko
- lesy
- vodní plochy
- zastavěné území

KRAJINA V REGIONU - CHKO KOKOŘÍNSKO

Velkým potenciálem regionu je blízkost CHKO Kokořínsko. Stračí je vhodným výchozím bodem pro turistické trasy a cyklotrasy vedoucí do západní části CHKO.

Výhodou Stračí je, oproti ostatním výchozím bodům, docházková vzdálenost na vlakové nádraží ve Štětí. To hraje zásadní roli v možném rozvoji cykloturistiky. Stačím v současné době prochází žlutá turistická stezka a naučná stezka Loupežníka Štětky.

Nejbližší současný vstupní bod do oblasti jsou Želízy, které jsou obslouženy občasnou vlakovou zastávkou v Liběchově. Další výchozí místa se nacházejí až v jihovýchodní části CHKO (Mšeno) nebo na severu (Dubá).

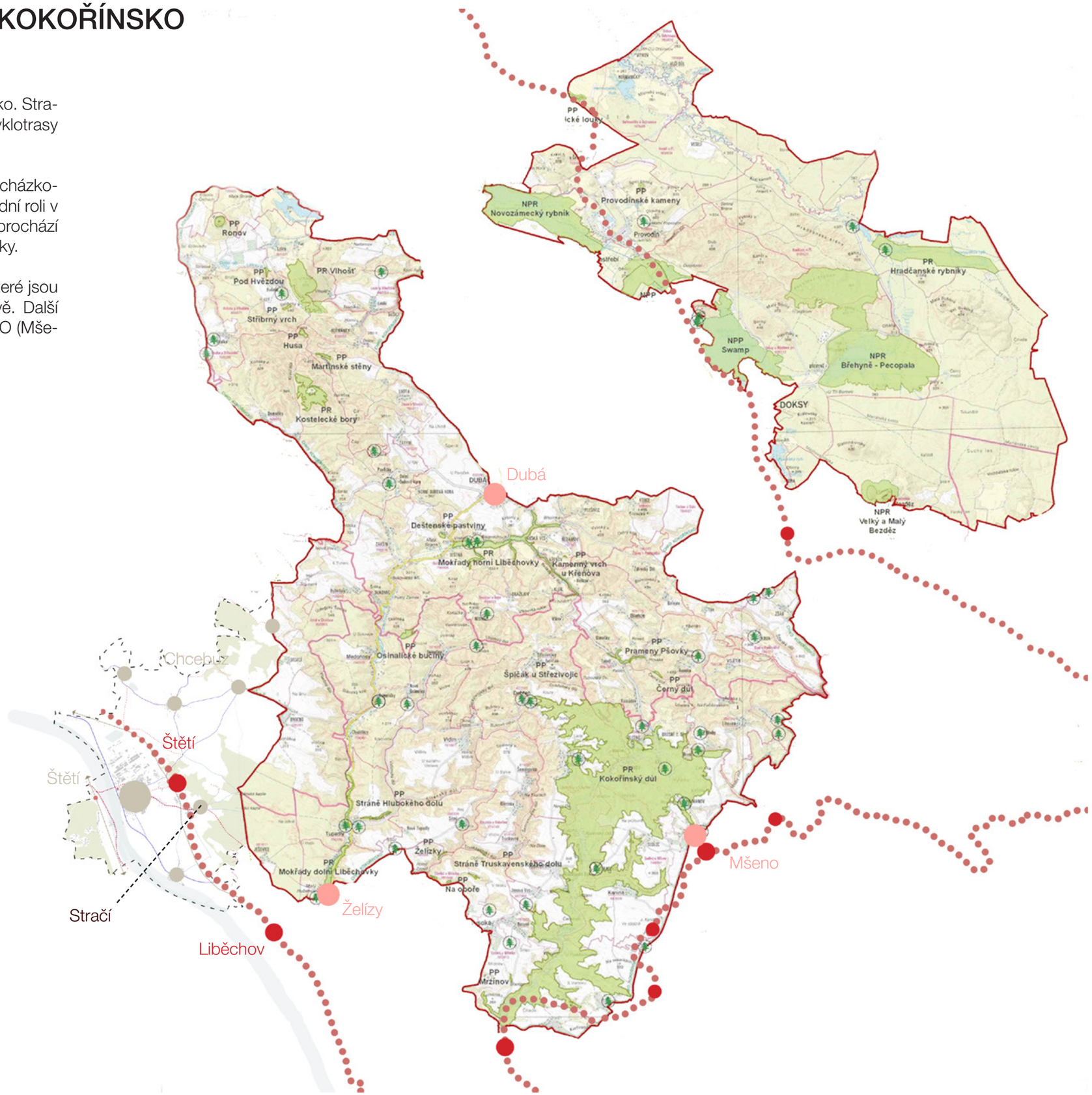

DALŠÍ KRAJINNÉ PRVKY V REGIONU

CHKO KOKOŘÍNSKO

1 - Rozhledna Slavín

2 - Mokřady dolní Liběchovky

3 - Sochy Václava Levého

4 - Sochy Václava Levého

5 - Hraběcí kaple

zdroj: turistika.cz; autor: Big BOSS

zdroj: stezky.info.cz

zdroj: sheltie.praha.cz

zdroj: vylety.zabava.cz

zdroj: ziveobce.cz

ŠTĚTÍ

1 - Štětí a panorama Českého středohoří

2 - Okolí Labe ve Štětí

3 - Dominanta v krajina - komíny papírny ve Štětí

zdroj: ziveobce.cz

STRAČÍ A ŠTĚTÍ

1:10000

1 ŠPIČÁK

Špičák je nejvyšší vrcholek v blízkém okolí Štětí a Stračí a tvoří výraznou dominantu. Ze Stračí na něj vede naučná stezka. Z jeho vrcholu můžeme přehlédnout velkou část regionu. Špičák je důležitým bodem pro místní obyvatele.

2 ROZCESTÍ U MARIÁNSKÉ KAPLE

Rozcestí u Mariánské kaple nasměřuje pěší nebo cyklisty do okolních vsí regionu, nebo do CHKO Kokořínsko.

3 HRABĚCÍ KAPLE

Hraběcí kaple se nachází uprostřed lesů na cestě do CHKO Kokořínsko.

4 BÝVALÁ TOVÁRNA U STRAČÍ

Areál bývalé parní pily a hoblárny, který se nachází u železničního přejezdu do Stračí, dnes slouží jako sídlo několika firem. Areál zde působí nepatřičně a cize a brání přístupu na nádraží ve Štětí.

5 SUBURBÁNNÍ ZÁSTAVBA MEZI ŠTĚTÍM A STRAČÍ A CESTA DO STRAČÍ

Zástavba vznikla snahou města Štětí o umožnění nové výstavby rodinných domů. Nové stavební parcely však byly nevhodně umístěny do polí uprostřed ničeho. V současné době je zhruba polovina parcel stále nezastavěná.

Tato cesta je jediná spojnice Stračí s městem. Cesta je v současné době pro chodce nepohodlná, chybí zde chodník.

6 ZAHRÁDKÁŘSKÉ KOLONIE PODÉL ŽELEZNICE

Zahrádkářské kolonie se táhnou podél železniční tratě až na úroveň obce Hoštka. V celém regionu jsou velmi oblíbené a mají velký rekreační potenciál.

7 TOVÁRNA VE ŠTĚTÍ

Tovární areál ve Štětí, který má zhruba stejnou rozlohu, jako město, tvoří charakter města a místní dominantu v podobě komínů. Nevhodné umístění areálu po směru větrů obtěžuje obyvatele města silným zápachem.

8 VLAKOVÉ NÁDRAŽÍ ŠTĚTÍ

Nádraží ve Štětí je v současné době přístupné ze Stračí po delší klikaté cestě nebo po přímé, ale zanedbané cestě podél kolejí. Pěší docházková vzdálenost na nádraží je zhruba 15 min ze středu Stračí.

9 AUTOBUSOVÉ NÁDRAŽÍ ŠTĚTÍ

Autobusové nádraží je umístěno v severní části města. Docházková vzdálenost ze Stračí je zhruba 30 min.

6
7
6
9
8
6
ŠTĚTÍ
1
5
4
2
Radouň
Chcebuz
Brocno
Stračí
STRAČÍ
3

B STRAČÍ

HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Obec Stračí se nachází asi 1 km od města Štětí v úbočí svahu Ješovického vrchu. Dnešní podoba vesnice se začala formovat v 18. století.

Vesnice je původně ulicového typu s mírným rozšířením do stran. Její základ tvořily pravidelně uspořádaná hospodářství – obytné části hrázděných, roubených a později zděných domů měly své štíty orientovány do obdélníkové návsi, za nimi následovaly dvory s příčně situovanými stodolami a teprve poté dlouhé záhumenní zahrady.

Většina domů ve vesnici byla vystavěna v 19. století. Počet domů vystavěných v průběhu 20. století a na počátku století 21. se pohybuje v řádu desítek. Stračí má do dnešní doby poměrně dobře zachovanou historickou půdorysnou stopu i parcelaci. (1)

14. STOLETÍ

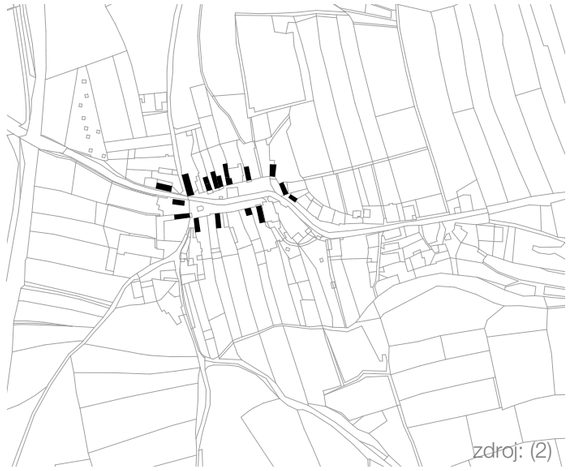

1770

1938

2014

DEMOGRAFIE

VÝVOJ POČTU OBYVATEL A DOMŮ VE STRAČÍ

zdroj	rok	počet domů	počet obyvatel	počet obyvatel na dům
(3)	1768	11	#N/A	
	1833	48	268	5,6
	1843	48	293	6,1
	1869	53	271	5,1
	1880	56	281	5,0
	1890	59	285	4,8
	1900	59	278	4,7
	1921	65	331	5,1
	1930	72	332	4,6
	1939	72	311	4,3
	1950	71	234	3,3
	1961	#N/A	220	#N/A
	1970	60	208	3,5
	1980	54	166	3,1
	1991	51	113	2,2
	2001	52	100	1,9
	2007	53	102	1,9
(4)	2014	54	102	1,9

GRAF VÝVOJE POČTU OBYVATEL A DOMŮ

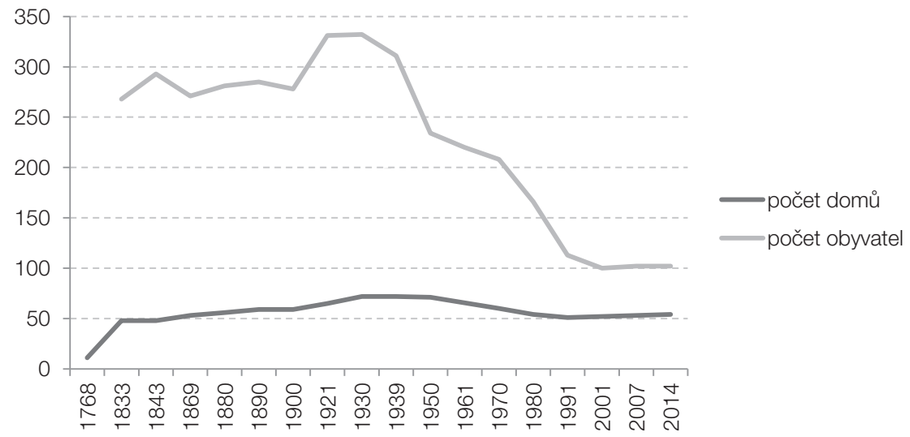

(1) Stračí, 600 let obce. Městský úřad Štětí, odbor kultury. 2007.
(2) Chudý, O a Pfann, D. Urbanistický rozvoj vesnic a vztah k okolním vesnicím. Předdiplomní seminář, ateliér Kouhot - Tichý, FA ČVUT, 2014.
(3) Český statistický úřad. Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005 (1. díl). Praha : Český statistický úřad, 2006.
(4) Český statistický úřad. Statistický lexikon obcí České republiky 2013. Praha : Český statistický úřad, 2013.

ANALÝZY ÚZEMÍ

KRAJINA A MORFOLOGIE 1:10000

- lesy
- lesíky a houštiny
- pole
- políčka
- zachovalá tradiční parcelace a přechod sídla do krajiny
- louky
- zahrady
- zastavěné území
- železnice
- přechod do krajiny je narušený scelenými pozemky bez možnosti průchodu

Stračí je obklopeno poli a lesy. Velké terénní zlomy jsou zarostlé lesíky a houštinami. Kolem Stačí se nachází několik fungujících políček, kde místní obyvatelé hospodaří.

V severní části území je kvůli velkému scelenému poli se zaniklými mezemi tvrdý přechod sídla do krajiny. Naopak v jižní části, kde jsou stále zachovalé a fungující tradiční dlouhé parcely, je přechod do krajiny pozvolný. Sídlo je dále jasně ohraničeno lesíkem.

DOMY A STŘEŠNÍ KRAJINA 1:4000

- hlavní objekt
- vedlejší objekt
- vstupy a vjezdy

Na typické parcele je umístěný hlavní objekt na hranici pozemku a veřejného prostoru. Dále je po obvodu pozemku umístěno několik doplňkových staveb (kůlna, garáž, ...) . V zadní části na hranici zastavěného území a krajiny se nachází stodola. S klesajícím zájmem obyvatel o tradiční zemědělství přestává mít stodola svůj původní význam a může být dále využívána jako bydlení pro další generaci nebo rekreační objekt přístupný ze záhumenní cesty.

ORGANIZACE ÚZEMÍ

1:2000

LOKALITY A CHARAKTERY ZÁSTAVBY - VYMEZENÍ ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ

1 NÁVES

2 KASKÁDA

3 TRADIČNÍ VENKOVSKÁ ZÁSTAVBA

4 DOMY VE SVAHU

5 DOMY PODÉL CESTY

6 NEPRAVIDELNÁ TRADIČNÍ ZÁSTAVBA

7 ZAHRÁDKÁŘSKÁ KOLONIE

8 „ÚLETY“ - objekty vybočující ze struktury sídla

DŮLEŽITÉ BODY

1 KAPLIČKA

2 STUDÁNKA

3 POŽÁRNÍ NÁDRŽ

4 HOSPODA

6 LAVIČKA NA ROZCESTÍ

5 ŽELEZNIČNÍ PŘEJEZD A VSTUP DO STRAČÍ

7 LESÍK NAD STRAČÍM

8 PROBLEMATICKÝ PŘECHOD DO KRAJINY

8
7
5
8
1
4
1
3
2
3
5
1
2
5
5
6
3
1
4
6
5
8
5
8
6
7
8

PROBLÉMOVÝ VÝKRES

1:2000

OBJEKTY, KTERÉ VE STÁVAJÍCÍ PODOBĚ RUŠÍ VENKOVSKÝ RÁZ VESNICE

1

2

3

4

5

6

7 HOSPODA NA NÁVSI

Jediná občanská vybavenost ve Stračí je hospoda na návsi, která ale působí spíše jako provizorium. Nerespektuje charakter návsi a kapacitně je nedostatečná, nedají se zde pořádat žádná větší shromáždění.

PROBLÉMOVÁ MÍSTA A LOKALITY

1 NÁVES

Náves by měla být hlavním veřejným prostorem vesnice. Dnes ale funguje jako průjezdná ulice s polosoukromými travnatými předzahrádkami. Není zde žádný velký prostor pro shromažďování a pořádání společenských akcí jako je masopust, pouť, trhy atp. Tyto aktivity se dnes pořádají na louce za hospodou.
Dále náves kazí nevzhledná požární nádrž.

2 VSTUP DO VESNICE

Vstup do vesnice není podpořen žádnou zástavbou, která by jasně definovala, kde začíná zastavěné území.

3 ROZCESTÍ NA KONCI VESNICE

Lavička a rozcestník vyvěšený na stožáru veřejného osvětlení - dnešní podoba zakončení vesnice. Toto místo je důležitým rozcestím a vstupem do krajiny, lesa a CHKO Kokořínsko.

4 CHYBĚJÍCÍ CHODNÍK

5 NEDOSTATEČNÉ ODCLONĚNÍ ŽELEZNICE OD ZAHRÁDKÁŘSKÉ KOLONIE

6 ŠPATNÝ PŘECHOD SÍDLA DO KRAJINY A ABSENCE CEST V SEVERNÍ ČÁSTI

CHYBĚJÍCÍ NEBO ZANIKLÉ PROPOJENÍ

1
2
3
4
5
6
7
1
2
3
4
5
6

C INTERPRETACE

S

- Zachovalá struktura tradiční vesnice (náves, parcelace, objekty)
- „slepá“ vesnice - není průjezdná pro automobily, ale pouze pro pěší a cyklisty, tudíž je zde velmi malá dopravní zátěž
- Vesnice je dobře oddělená od Štětí díky zvedajícímu se terénu
- Blízkost CHKO Kokořínsko
- Docházková vzdálenost na vlakovou zastávku (cca. 500m)
- Docházková vzdálenost do města s veškerou potřebnou občanskou vybaveností (cca. 1km)
- Výhledy na Říp a České středohoří

W

- Mírně zanedbaný veřejný prostor vesnice
- Blízkost železnice vyvolává značný hluk
- Vesnice je v podstatě odřízlá železnicí, nachází se zde pouze jeden přejezd
- Blízkost města Štětí narušuje výhledy ze vsi, kdy je pohled do krajiny rušen siluetou panelových domů

O

- Stračí jako nová vstupní brána do CHKO Kokořínsko. Větší turistický ruch může vyvolat poptávku po službách a tím oživit život na venkově
- Rozvoj vesnice přivede nové obyvatele, což umožní případné doplnění chybějící občanské vybavenosti
- Návrat k malým farmám a tradičnímu zemědělství. Zaměření zemědělství na specifické lokální produkty a odklon od kvantity ke kvalitě surovin (bio, eko atp.)
- Nové pracovní příležitosti na venkově v místě bydliště
- Posílení stávajícího jádra vesnice

T

- Opouštění celého regionu Štětska. Štětsko je neaktraktivní region s nízkou zaměstnaností. Navíc je samotné město Štětí zatíženo zápachem ze sousedního továrního komplexu, který je špatně situovaný po směru větru.
- Zničení tradičního charakteru vesnice nevhodným rozvojem
- Vysídlení Stračí. Od roku 1930 je ve Stračí trvalý pokles obyvatel ze 300 na současných 100. Úbytek obyvatel v období po druhé světové válce souvisí s odsunem Němců z oblasti Sudet, do které Stračí patřilo.

ZÁVĚR Z ANALYTICKÉ ČÁSTI

Z analytické části vyplývají základní problémy, se kterými se vesnice potýká a s nimiž následný návrh pracuje.

Ze sociálního hlediska je hlavním problémem Stračí trvalý úbytek počtu obyvatel a s tím spojený pokles počtu obyvatel na jeden dům. Zatímco na přelomu 19. a 20. století bydlelo v jednom stavení okolo pěti osob, dnes je to pouze 1,9 osob/dům. Většina zástavby ve Stračí pochází z 19. století. Tyto domy byly v průběhu doby postupně přestavovány a rekonstruovány, jejich půdorysná stopa však zůstává většinou stejná. Z toho můžeme usuzovat, že se ve Stračí nachází velké množství poloprázdných objektů, které jsou ohrožené chátráním nebo vystěhováním majitelů. Stračí je dále ohroženo stárnutím místní populace. Starost o rozlehlá venkovská stavení často zůstává na penzistech.

Rozvoj sídla do krajiny může přivést nové obyvatele do lokality, zároveň však hrozí oslabení a rozklad zanedbaného jádra vesnice. Návrh by se tedy měl zabývat podporou a posílením stávající vesnické struktury, stejně jako návrhem nových rozvojových ploch.

V současné době je, vzhledem k nízkému počtu obyvatel, jedinou občanskou vybaveností ve vesnici hospoda. Zvýšení počtu obyvatel umožňuje doplnění další občanské vybavenosti, která by zároveň nalákala nové obyvatele a oživila celou obec.

Velkým potenciálem a výhodou je blízkost přírody v podobě okolních lesů, vrchu Špičák i CHKO Kokořínsko. V krajině kolem Stračí jsou zachovalé historické meze a tradiční přechod do krajiny přes lány pole. Na druhé straně zde najdeme i několik míst, kde je tento vztah narušen scelenými poli a zaoranými cestami. Obnovením zaniklých cest by se zlepšila prostupnost ze sídla do krajiny. Rozčlenění velkého pole na menší umožňuje využití pro alternativní formy zemědělství, novými pracovními příležitostmi zvyšuje atraktivitu území a vytváří pozvolný přechod do krajiny.

Lokality ve Stračí mají svébytný a osobitý charakter tradiční české vesnice. V některých lokalitách je charakter narušen typologicky nevhodnou či špatně umístěnou zástavbou. Začlenění těchto objektů do tradiční struktury podpoří celistvost a kompaktnost celého území.

Některá klíčová místa v obci jsou v současné době zanedbaná nebo neplní dobře svou funkci. Nejasně vymezený vstup do vesnice, který není podpořen žádnou zástavbou. Náves, která v současné době kvůli příliš velkým travnatým polosoukromým předzahrádkám neplní funkci uceleného veřejného prostoru. Dalším místem k řešení je rozcestí na konci obce, které má potenciál vytvořit další veřejný prostor.

NÁVRH

A KONCEPT ROZVOJE

B NÁVRH CELKU

C LOKALITY

D TYPOLOGIE

A KONCEPT ROZVOJE

KRAJINA

1:10000

STÁVAJÍCÍ STAV

- lesy
- lesíky
- pole
- políčka místních obyvatel
- louky
- zahrady
- zastavěné území
- železnice

Strači je obklopeno poli, která přecházejí do blízkého lesa. V jižní části je hranice území přirozeně definovaná políčky přecházejícími do zalesněné stráně nebo louky. V severní části je tato návaznost přerušená polem. Chybí zde tradiční „měkký“ přechod mezi sídlem a krajinou.

NÁVRH

- pozvolný přechod do krajiny v severní části sídla přes políčka a nově navržený sad
- posílení propojení mezi Štětím a Stračí a mezi Stračí a CHKO Kokořínsko pomocí stromořadí

Koncept vychází z obnovení měkkého přechodu do krajiny v severní části sídla pomocí rozčlenění sceleného pole na menší políčka a doplněním veřejného sadu jako přechodového prvku mezi sídlem a krajinou.

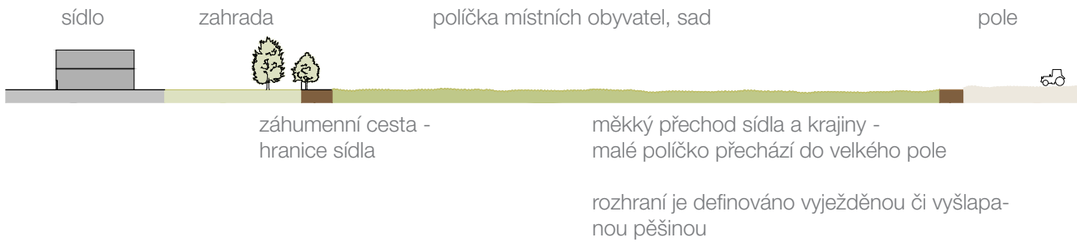

CESTY

1:10000

STÁVAJÍCÍ STAV

- vnější cesty - propojují sídlo a okolní krajinu
- fragmenty záhumenní cesty
- hlavní vnitřní cesty - napojují se na vnější cesty, tvoří páteř sídla
- vedlejší vnitřní cesty - slouží jako obslužné cesty pro skupinu domů

Stávající struktura vnějších cest je poměrně dobře napojená na okolní krajinu. V sídle se setkáváme s fragmenty záhumenní cesty, která zanikla zřejmě kvůli změně způsobu zemědělství (přechod od malých políček k velkým polím). V zaniklých úsecích není možné projít jinak, než po poli.

I přesto, že záhumenní cesta nemá již svou původní funkci, zůstává stále určujícím prvkem při definování hranice sídla a krajiny. Záhumenní cesta slouží také jako alternativa cesty skrz sídlo a komunikace pro odkloněnou zemědělskou techniku.

NÁVRH

- vnější cesty - propojují sídlo a okolní krajinu
- záhumenní cesta - definuje hranici sídla a krajiny
- hlavní vnitřní cesty - napojují se na vnější cesty, tvoří páteř sídla
- vedlejší vnitřní cesty - slouží jako obslužné cesty pro skupinu domů, napojují se na záhumenní cestu
- měkký přechod vnějšího sídla a krajiny definovaný různým způsobem využití pozemků

Koncept návrhu cest vychází z obnovení záhumenní cesty a doplnění chybějících úseků. Cesta slouží jako obslužná zemědělská komunikace pro nové sady a políčka, propojuje cesty vedoucí ze sídla do krajiny a vymezuje hranici sídla.
V síti vnějších cest je obnovena zaniklá cesta do Počeplic. Dále je posílena síť cest v severní části lokality.
Vnitřní cesty jsou doplněné o nová napojení na vnější okruh záhumenní cesty.

LOKALITY

1:4000

STÁVAJÍCÍ STAV

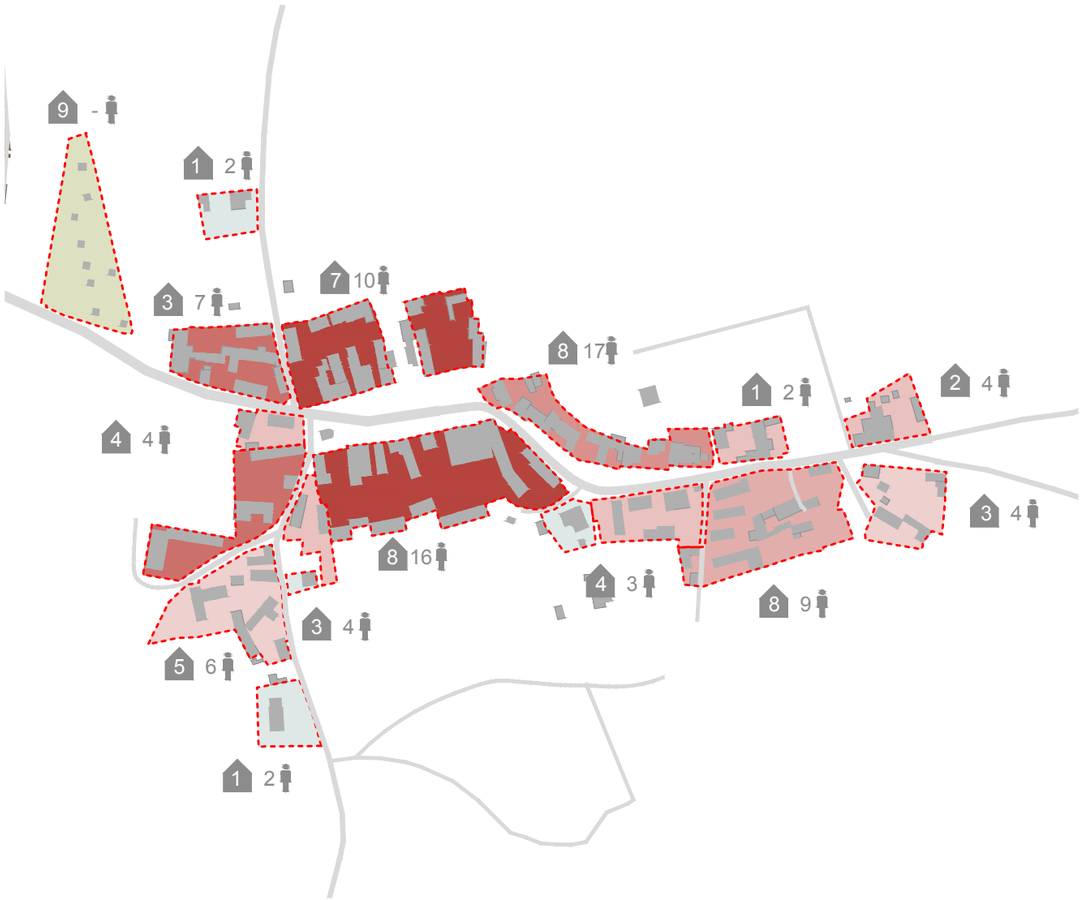

NÁVRH

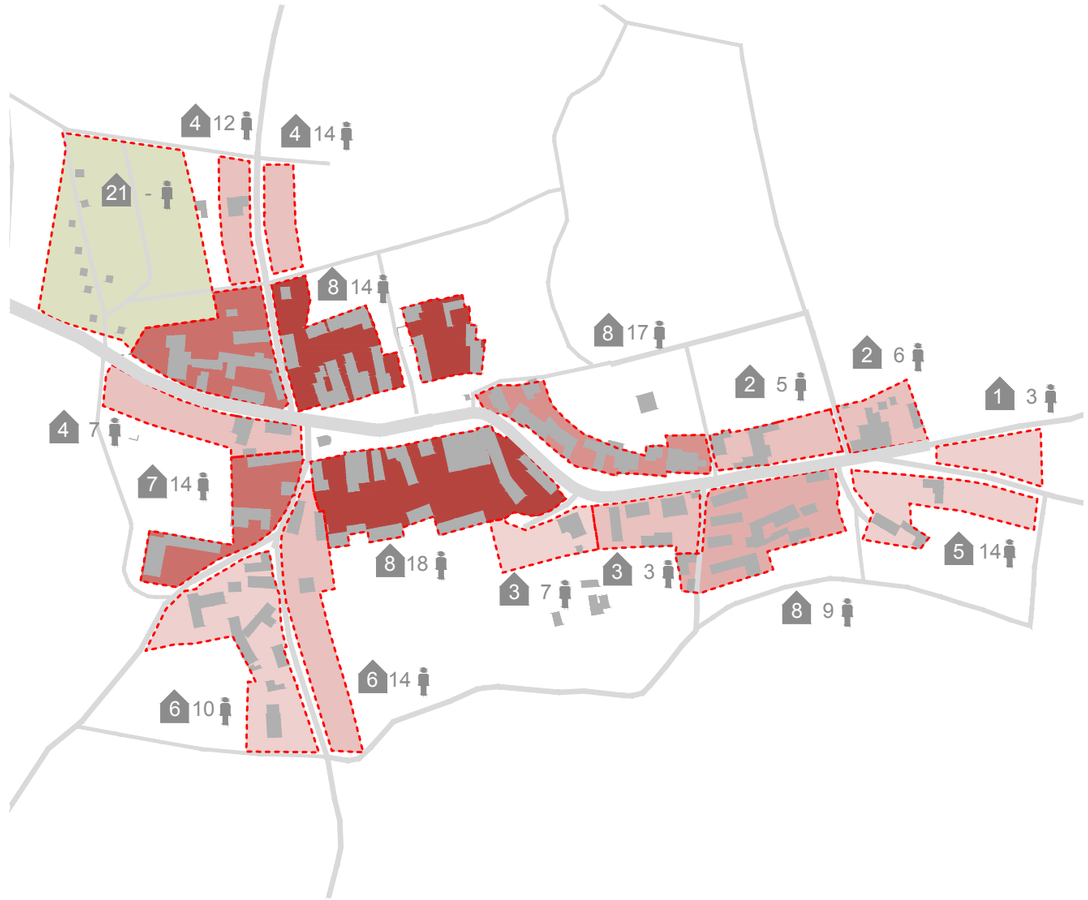

počet stálých obyvatel : 102

celem: 75
- rekreační objekty: 22
- opuštěné domy : 4
- obydlené domy : 40

počet stálých obyvatel (orientačně): 170

celkem: 100
- rekreační objekty: 36
- opuštěné domy : 4 (možnost rekonstrukce)
- obydlené domy : 60

- náves
- tradiční venkovská zástavba
- kaskáda
- domy ve svahu
- domy podél cesty
- nepravidelná tradiční zástavba
- zahrádkářská kolonie
- „úlety“
- hranice lokalit vymezují zastavěné území

Nová zástavba se rozvíjí plynule podél hlavních cest a navazuje tak na tradiční princip. V území bylo vytipováno několik objektů vybočujících z místní struktury definované charakterem jednotlivých lokalit. Tyto objekty se snaží nově navržená zástavba lépe začlenit do okolního prostředí. Dále se posilují lokality u vstupu a výstupu z obce, které mají pomoci lépe definovat okraje sídla. Další rozvoj se odehrává u zahrádkářské kolonie.

Návrh jesně vymezuje jednotlivé lokality a navyšuje počty obyvatel. Nárůst obyvatel je dán novými rozvojovými plochami i posílením stávající struktury (vis. sociální koncept).

VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

1:4000

STÁVAJÍCÍ STAV

- náves
- rozcestí s lavičkou - důležitý bod ve vesnici
- plácek na rozcestí
- louka za hospodou

Hlavním veřejným prostranstvím vesnice je náves, která ale příliš neplní svou společenskou funkci. I když je náves relativně velká, chybí zde větší volný prostor, který by umožňoval pořádání aktivit. Společenské akce jako je např. pouť nebo masopust se dnes odehrávají na louce za hospodou.

NÁVRH

- náves - hlavní veřejné prostranství
- horní náves
- plácky pro setkávání v jednotlivých lokalitách
- louka za hospodou - neformální veřejný prostor

Koncept zachovává náves jako hlavní veřejné prostranství, které je doplněné o další místa v jednotlivých lokalitách.
Menší „horní náves“ se nachází u výstupu z vesnice. Je to důležité rozcestí pro přístup do okolních lesů, na Špičák a pro vstup do CHKO. Dále je v obci navrženo několik menších plácků sloužících jako místo pro setkávání obyvatel z jednotlivých lokalit. U důležitých vstupů do obce jsou navrženy malé plácky se stromem a s lavičkou, které akcentují přechod z krajiny do sídla.

Louka za hospodou slouží jako prostor pro sport i rekreaci, který je napojený na sad a síť vnitřních cest.

DEMOGRAFIE A SOCIÁLNÍ KONCEPT

ROZVOJOVÉ PLOCHY OBCE

Cílem návrhu je posílení stávající struktury vnitřního sídla. Návrh nepočítá s masivním rozvojem sídla do krajiny, ale hledá potenciál a hodnoty stávající vesnice. Nové rozvojové plochy pro individuální zástavbu doplňují stávající strukturu sídla a posilují důležité lokality.

BILANCE ROZVOJOVÝCH PLOCH

TYP ROZVOJOVÉ PLOCHY	POČET
novostavba RD:	12
novostavba OV:	1
přestavba domu na nový RD:	5
přístavba domu (bydlení pro další generaci):	3
domy v zahrádkářské kolonii a rekreanti:	14
rezerva pro RD (2. etapa - zastavění políčka):	6
stavební úpravy domů na návsi:	3

OBČANSKÁ VYBAVENOST A PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI

HOSPODA
Jediný navrhovaný dům s občanskou vybaveností je hospoda na návsi, která zahrnuje hasičkou zbrojnici, prostory pro dětskou skupinu a multifunkční prostor pro pořádání menších shromáždění a akcí.

MOŠTÁRNA A OVČÍ FARMA
Stračí umožňuje vymezení několika ploch se specifickou funkcí, která by posílila zaměstnanost v obci i cestovní ruch. Jedná se o areály moštárny a malé ovčí farmy, které by zároveň nabízely lokální produkty.

POPIS ROZVOJOVÝCH PLOCH

Plochy vzniklé novým rozparcelováním pozemků na okraji obce podél cest jsou určené pro novostavby rodinných domů. Pozemky mají různou velikost, která umožňuje variabilitu v typologii a využívání.

Plochy pro přestavbu stávajícího domu se nacházejí na místech, kde v současné době stojí nevhodný či zchátralý objekt. Stávající dům se nahradí domem novým, počet domů tedy zůstává shodný, ale počet obyvatel narůstá.

Přístavba dalšího domu na stávající dostatečně velkou parcelu je další způsob, jak posílit jádro obce, bez nutnosti záboru dalšího území.

Rozšíření ploch pro individuální rekreaci může pozitivně ovlivnit rozvoj obce.

Z důvodu další možné poptávky po plochách pro individuální zástavbu, byly v obci vymezeny pozemky pro rozvoj v druhé etapě. Tyto pozemky jsou v současné době využívány pro lokální zemědělskou činnost.

Stavební úpravy několika domů na návsi by pozitivně ovlivnily její charakter.

NAVRHOVANÉ KAPACITY ROZVOJE OBCE

NÁVRH	počet domů	počet obyvatel	počet ob. na dům
novostavba RD	12	42	3,5
přestavba domu	5	15	3
přístavba domu	3	6	2
rezerva pro novostavby	6	21	4
	počet nových domů	počet nových obyvatel	
CELKEM (bez rezervy)	12	63	5
CELKEM (s rezervou)	18	84	5

VÝVOJ POČTU DOMŮ A OBYVATEL VČETNĚ NAVRHOVANÝCH HODNOT

zdroj	rok	počet domů	počet obyvatel	počet obyvatel na dům
[1]	1768	11	#N/A	
	1833	48	268	5,6
	1843	48	293	6,1
	1869	53	271	5,1
	1880	56	281	5,0
	1890	59	285	4,8
	1900	59	278	4,7
	1921	65	331	5,1
	1930	72	332	4,6
	1939	72	311	4,3
	1950	71	234	3,3
	1961	#N/A	220	#N/A
	1970	60	208	3,5
	1980	54	166	3,1
	1991	51	113	2,2
	2001	52	100	1,9
	2007	53	102	1,9
[2]	2014	54	102	1,9
	NÁVRH	66	165	2,5
	NÁVRH+rezerva	72	186	2,6

[1] Český statistický úřad. Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005 (1. díl). Praha : Český statistický úřad, 2006.

[2] Český statistický úřad. Statistický lexikon obcí České republiky 2013. Praha : Český statistický úřad, 2013.

GRAF VÝVOJE POČTU OBYVATEL A DOMŮ

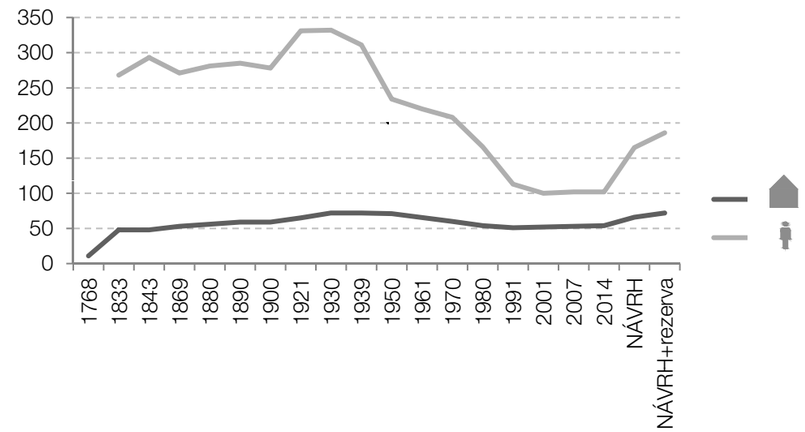

GRAF VÝVOJE POČTU OBYVATEL NA JEDEN DŮM

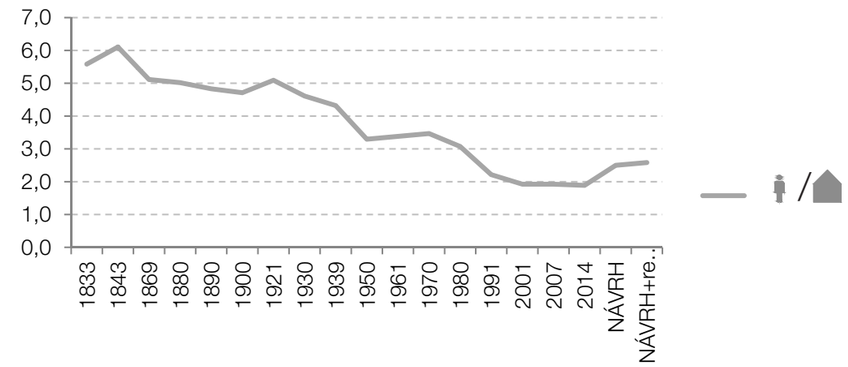

Počet obyvatel na jeden dům je oproti minulosti mnohonásobně menší. Zatímco na začátku 20.století bydlelo v jednom stavení 5 lidí, dnes je to průměrně méně než 2. Úbytek počtu obyvatel na venkově a problémy s obhospodařováním velkého sídla malým počtem lidí, často seniorů, jsou hlavní problémy, na které se snaží návrh reagovat. Cílem návrhu bylo navýšení počtu obyvatel nejen pomocí nové zástavby na okraji obce, ale také posílením vysídlujícího se jádra.

Díky nové zástavbě, kde počítám s obydleností 3,5 obyvatel na dům a posílením stávající zástavby, kde se počítá pouze s příbytkem obyvatel, nikoli domů, se podařil zvýšit počet obyvatel na dům ze současných 2 na 2,5 v první etapě a na 2,6 po výstavbě druhé etapy.

B NÁVRH CELKU

CELKOVÝ SITUAČNÍ VÝKRES

1:2500

1 STROMOŘADÍ

Vztah mezi Štětím a Stračí je posílený doplněním chybějícího chodníku na místy nepřehledné silnici a stromořadím. Stromořadí je přerušeno u vstupu do vesnice a pokračuje až za „horní“ návsí, kde lemuje cestu na rozcestí u Mariánské kaple.

2 CESTA NA NÁDRAŽÍ

Nejkratší cesta na nádraží ve Štětí je mírně posunutá dál od kolejiště tak, aby byl průchod bezpečnější. Cesta je lemována stromy, které slouží jako odclonění zahrádkářské kolonie od hluku a prachu železnice.

3 VSTUP DO STRAČÍ

Vstup do vesnice je jasně definovaný začátkem nové zástavby. Dále je zde umístěn strom s lavičkou, který upozorňuje na význam místa. Vstup je zároveň křižovatkou, napojuje se zde záhumenní cesta a cesta do zahrádkářské kolonie.

4 HŘIŠTĚ ZA HOSPODOU

Na louku za hospodou je umístěno multifunkční hřiště. Louka je propojená s návsí novou cestou, která vede kolem hospody.

5 PROTAŽENÍ CESTY DO POČEPLIC

6 VYHLÍDKA S LAVIČKOU NA KASKÁDĚ

Lokalita kaskáda má nový plácek sloužící pro setkávání místních. Je to vyhlídkové místo s lavičkou na okraji opěrné zdi.

7 LES

Do stávajícího lesa je protaženo několik cest. Kolem lesa vede obnovená záhumenní cesta.

8 POSEZENÍ U RYBNÍČKU

Plácek u rybníčku je doplnění o lavičky a stromy, které vytvářejí příjemnou atmosféru pro klidné posezení.

9 HORNÍ NÁVES

Horní náves je definovaná nově navrženou okolní zástavbou. Je zde umístěno posezení pod stromem a rozcestník s informační tabulí. V čele návsi je umístěna malá ovčí farma, umožňující prodej lokálních produktů.

10 CESTA DO KRAJINY

V severní části obce je navrženo nové propojení s okolní krajinou.

11 POLÍČKA MÍSTNÍCH OBYVATEL

Políčka umožňují návrat k tradičnímu zemědělství zaměřenému na kvalitu místo na kvantitu. Navíc vytvářejí plynulí přechod sídla do krajiny.

12 SAD

Sad je umístěný v místě významného terénního zlomu, který je dnes zarostlí houštím. Dále se sad rozšiřuje do dolní i horní části, kde pomáhá vytvořit přechod sídla a krajiny. Sad je veřejně přístupný.

13 PROPOJENÍ LOUKY U HŘIŠTĚ SE SADEM A HORNÍ ČÁSTÍ

14 PROPOJENÍ NÁVSI SE SEVEROZÁPADNÍ ČÁSTÍ

15 PASTVINY

Pastviny pro ovce z farmy jsou umístěné za vsí.

16 LESNÍ HŘIŠTĚ

1 HOSPODA

2 MOŠTÁRNA

3 MALÁ OVČÍ FARMA

11
12
12
13
4
11
10
2
1
16
1
14
3
1
2
9
3
15
6
8
15
7
5
11
11

ULIČNÍ PROFILY

1:200

1 - CESTA DO STRAČÍ - MEZI ŠTĚTÍM A ŽELEZNICÍ

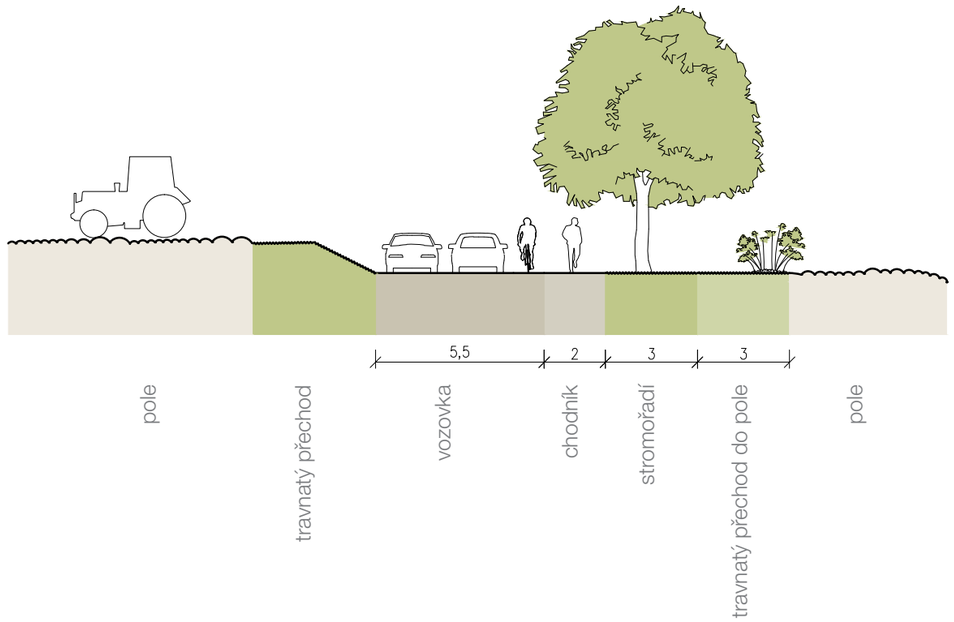

2 - CESTA DO STRAČÍ - MEZI ŽELEZNICÍ A STRAČÍM

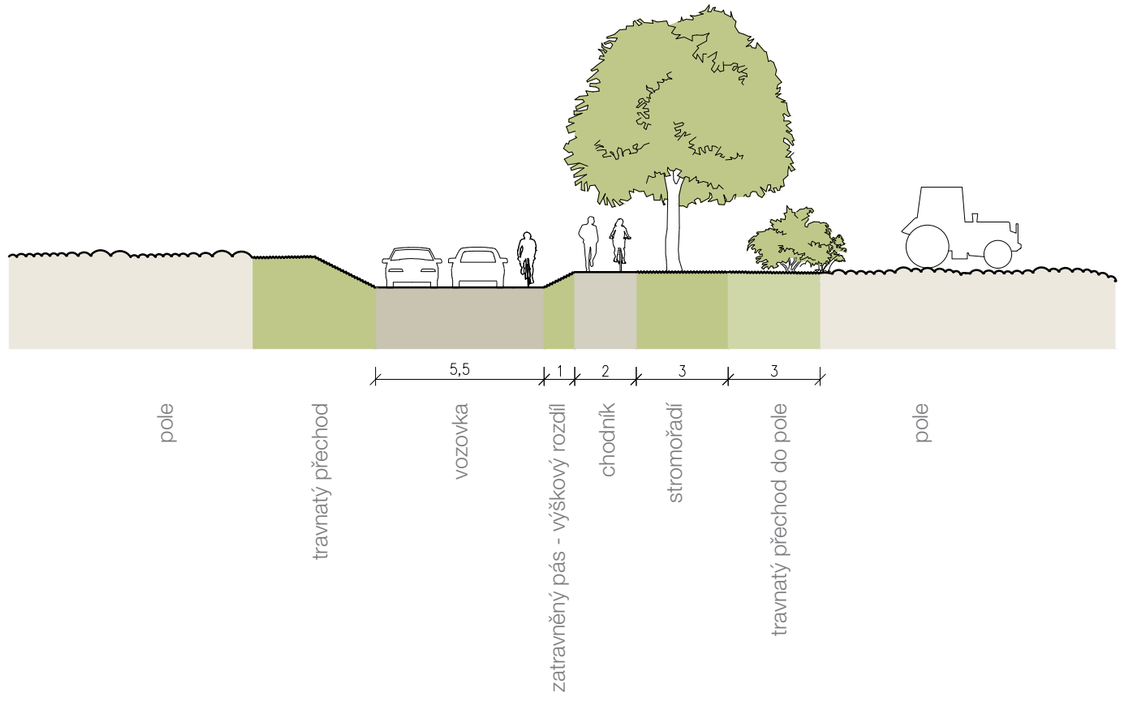

3 - STRAČÍ - ŘEZ HLAVNÍ ULICÍ

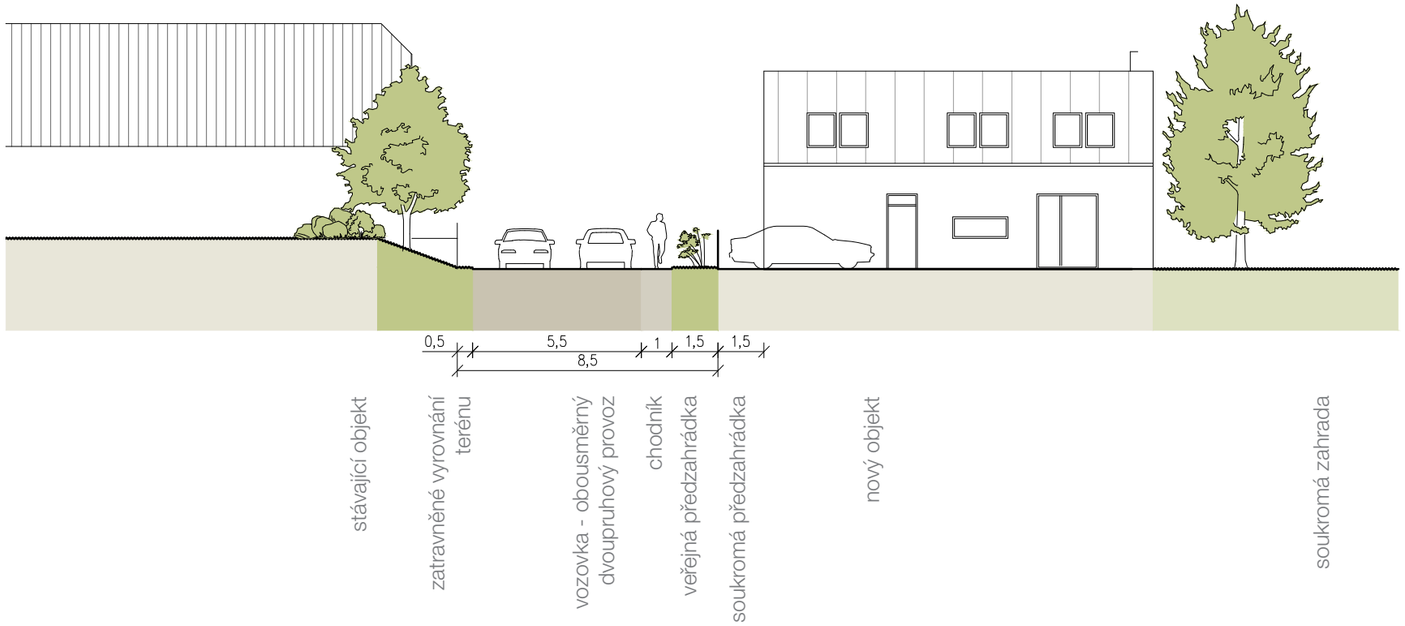

4 - STRAČÍ - ŘEZ OBYTNOU ULICÍ

5 - STRAČÍ - PĚŠÍ PRŮCHOD NA LOUKU

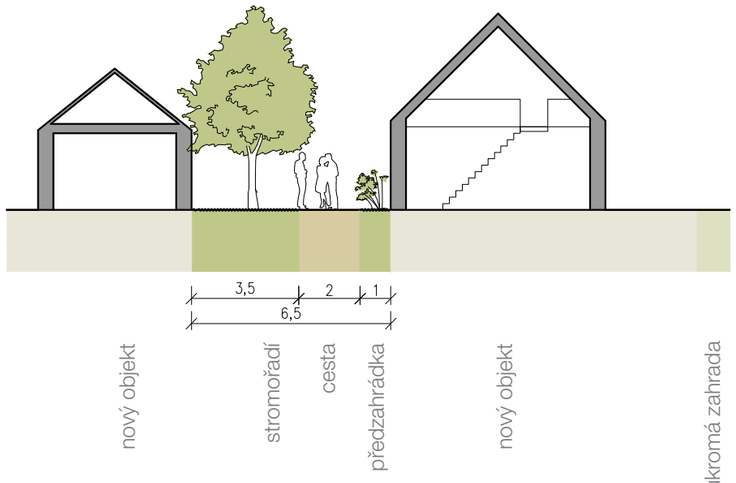

C LOKALITY

NÁVES

1:500

Koncept vychází ze snahy o návrat veřejného života na náves, jak tomu bylo v historii, zároveň se však snaží najít možnosti současného využití a pro ně náves přizpůsobit. Návrh se dále snaží scelit dnes roztříštěné prostředí.
Náves je rozdělena do tří funkčních zón tak, aby se zde mohly odehrávat nejrůznější aktivity. Rozdělení zón je ovlivněno terénem, který se zvedá od západu na východ.

Zóna A : U kapličky
Na nejmenším terénním převýšením a zároveň u nejdůležitějšího bodu vesnice - kapličky - je umístěna otevřená prázdná plocha určená pro pořádání společenských aktivit jako je masopust, pouť, trhy, dětský den atp. Z plochy je odstraněna vzrostlá zeleň, která by bránila plnému využití. Kaplička celému prostranství dominuje.

Zóna B : U rybníčku
Kolem rybníčku se soustřeďuje každodenní život na vesnici. Je zde hospoda, dětské hřiště, přístup na hřiště za hospodou, možnost posezení u vody. Rybníček má oproti současné době přírodní charakter umožňující vyžití pro lidi i domácí zvířata.

Zóna C : U studánky
Plácek u studánky zůstává, stejně jako dnes, místem pro klidný odpočinek ve stínu stromů. Díky terénu je odtud výhled na celou náves. Z plácku je možné dostat se do horní části vesnice a horního sadu novou pěší propojkou se schody.

Stávající dlouhé travnaté předzahrádky jsou zmenšeny na 5 - 6 m tak, aby vytvářely soukromí pro obyvatele domů, ale zároveň umožnily využití prostoru celé návsi pro další aktivity.

U důležitých míst, jako je kaplička a studánka, jsou zachovány vzrostlé stromy, které podtrhují jejich význam. Další vzrostlé stromy jsou umístěny po obvodu návsi tak, aby nenarušovaly celistvost prostoru a nebránily využívání jednotlivých zón.

V současné době se zde nachází několik objektů, které narušují celistvost a tradiční charakter návsi. Tyto objekty jsou přestavěny tak, aby náves neoslabovaly, ale posilovaly.

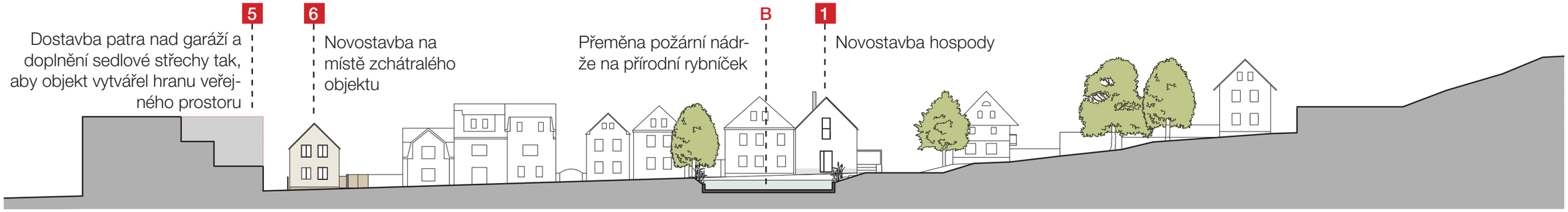

POVRCHY A MATERIÁLY:
asfalt
mechanicky zpevněné kamenivo
mlat
tráva
zatravňovací dlažba
1
2
3
4
5
6
A
B
C

MULTIFUNKČNÍ OBJEKT NA NÁVSI - HOSPODA

Pohled z návsi - jižní

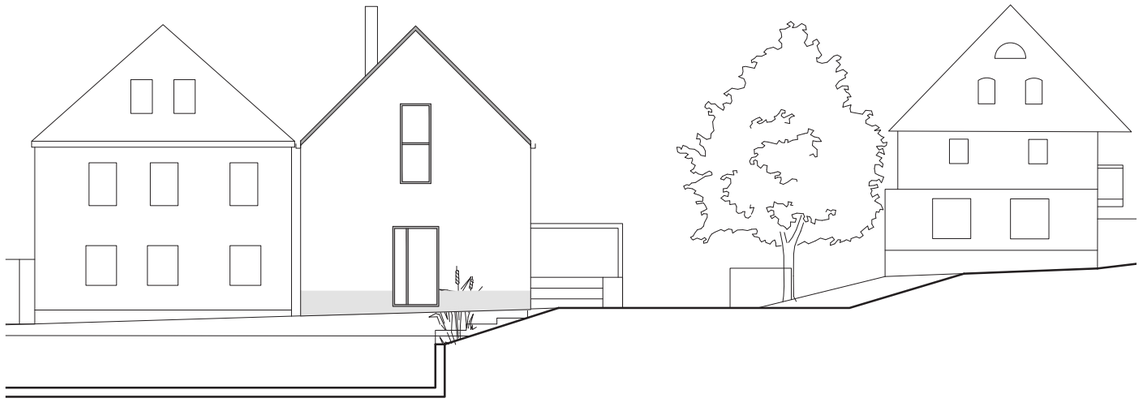

Pohled východní

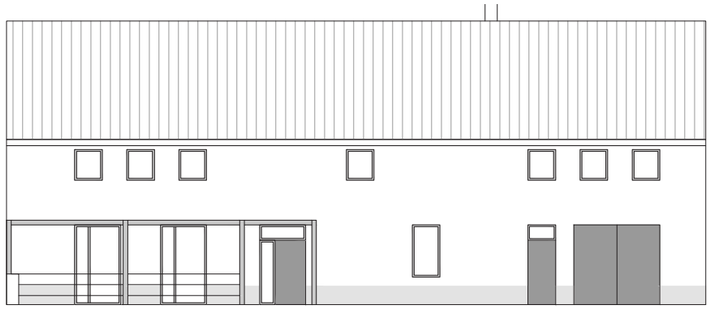

Pohled severní

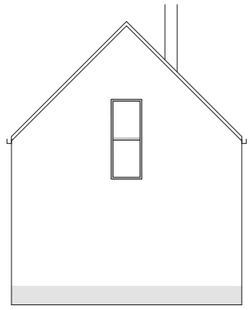

Půdorys 1 NP

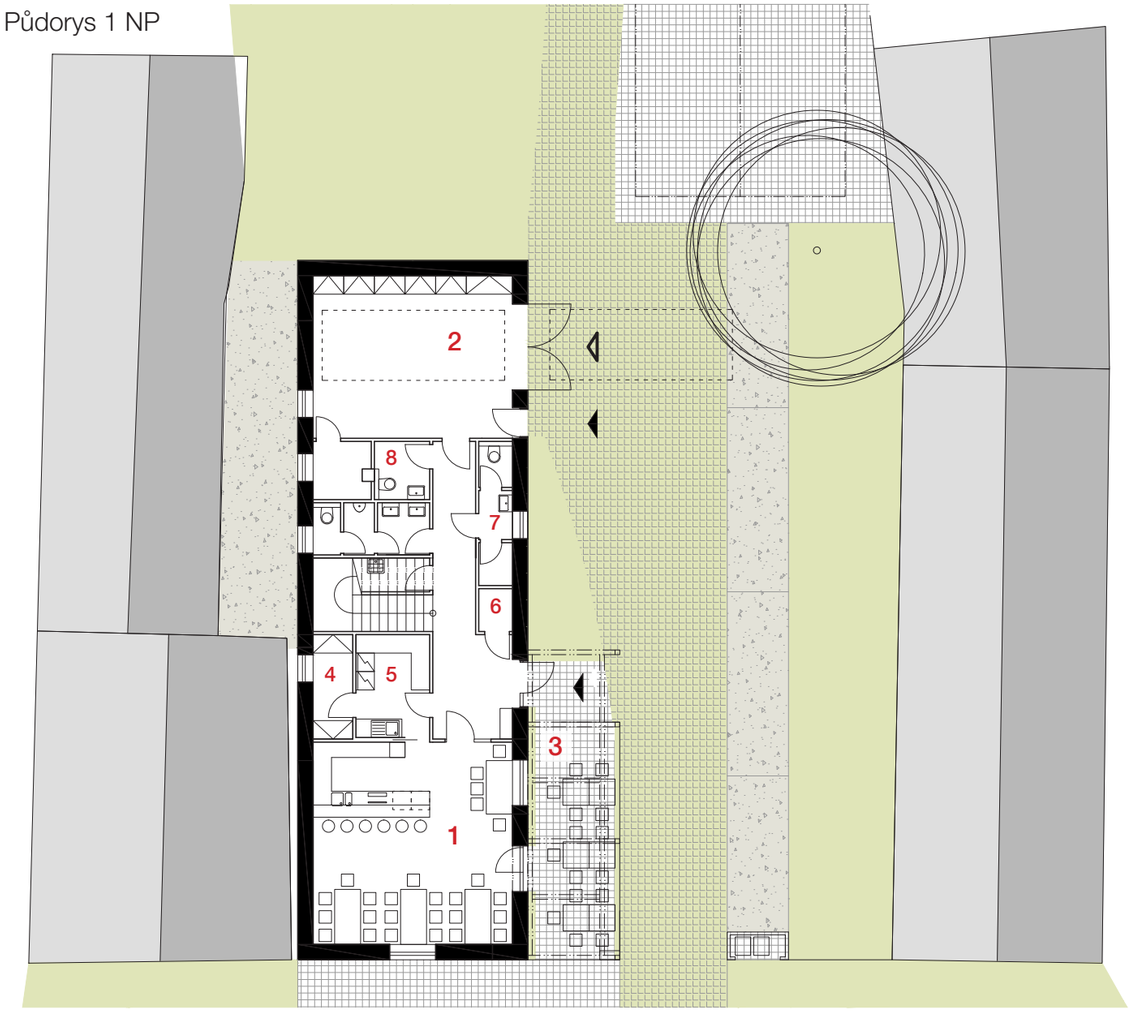

Půdorys 2 NP

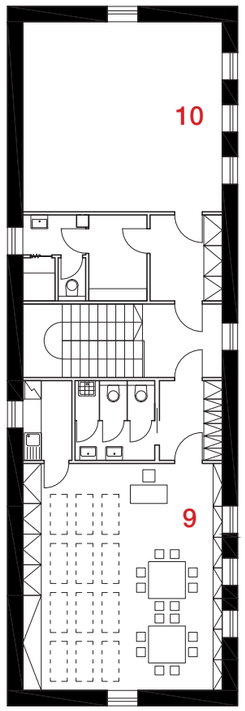

1 hospoda

2 hasičská zbrojnice

3 letní zahrádka

4 sklad potravin

5 kuchyně

6 sklad odpadků

7 zázemí personálu

8 toalety

9 dětská skupina se zázemím

10 multifunkční prostor

Objekt na návsi (hospoda) v sobě slučuje občanskou vybavenost pro celou vesnici. Jeho součástí je hospoda s výčepem orientovaná do návsi. V zadní části přízemí je hasičská zbrojnice, která podporuje obnovu tradice sboru dobrovolných hasičů a tím i společenský život obce.
V druhém podlaží se nachází prostor pro dětskou skupinu pro maximální počet 12 dětí. Dále je zde umístěný multifunkční sál, který může sloužit jako hasičská klubovna, volební místnost, dětské divadlo, prostor pro kurzy jógy atp.

„HORNÍ NÁVES“

1:500

Návrh horní návsi posiluje důležitou roli místa v rámci celého území. Lokalita má dnes podobu rozcestí s lavičkou, návrh toto místo mění na veřejné prostranství , které je definované okolní zástavbou. Lokalit je důležitá zejména z hlediska turistického ruchu, nachází se zde rozcestí, které směřuje do různých částí CHKO Kokořínsko. Uprostřed návsi vzniká plácek s možností posezení a odpočinku. Díky rozcestníku a informační tabuli se zde může člověk zorientovat a zvolit svou další trasu. V čele návsi se nachází malá ovčí farma s možností prodeje lokálních produktů, případně menšího občerstvení nebo turistických map.

1 **PLÁCEK SE STROMEM A LAVIČKOU**

2 **MALÁ OVČÍ FARMA:**

2 prodejna lokálních produktů, obydlí farmáře

3 sklad krmiva

4 ovčírna - cca 20 ovcí

5 dojírna a výrobna mléčných produktů

6 výběh pro ovce

7 **PASTVINY**

1 **MOŠTÁRNA A PÉČE O SADY:**

8 obydlí farmáře

9 moštárna, výrobna cideru, sklad ovoce, sklad produktu

10 sklad zemědělské techniky

11 **OVOCNÝ SAD**

12 **POSEZENÍ U RYBNÍČKU A CESTA DO LESA**

11
11
9
8
1
10
1
2
3
4
2
6
5
7
12
7

PRINCIPY NÁVRHU VENKOVSKÉ ZÁSTAVBY

1 | PARCELACE

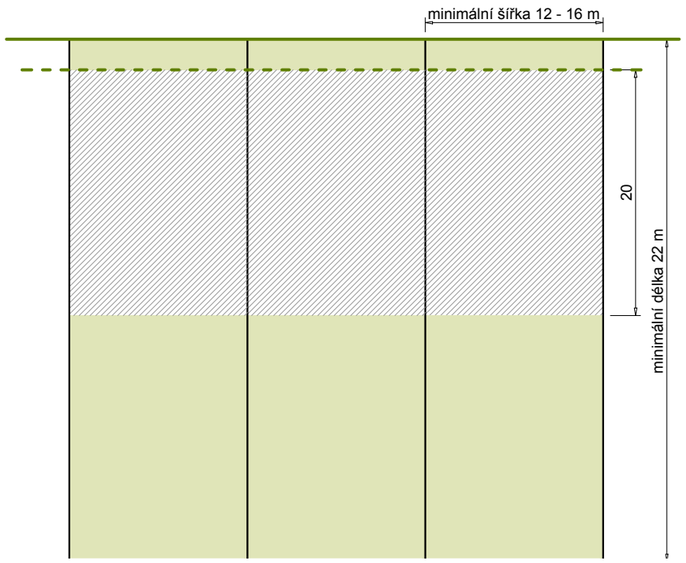

uliční čára

stavební čára

plocha pro zástavbu

Parcelace vychází z tradičního venkovského způsobu zástavby - dům na hraně pozemku a za ním dlouhá zahrada, která dále přechází do krajiny.
Je stanovena uliční čára vymezující hranici pozemku a stavební čára určující hranici zástavby a oplocení. Dále je vymezená plocha pro zástavbu a plocha zahrady. Maximální možná délka zástavby (hranice plochy pro zástavbu) vychází z variant typologie, které jsou zpracované v následující části.

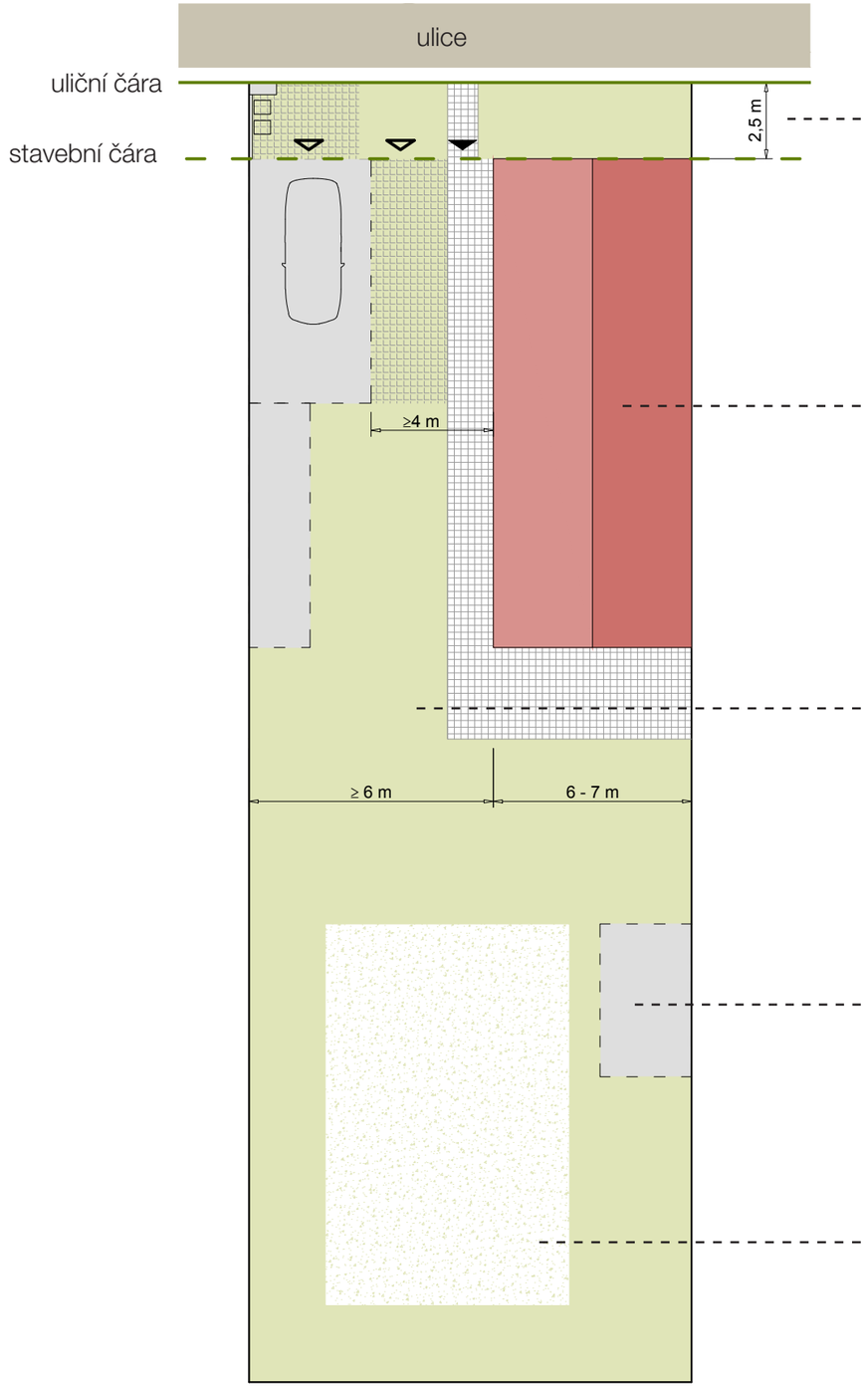

PŘEDZAHRÁDKA
Předzahrádka vytváří polosoukromý dvoreček. Není oplocená, ale brání kolemjdoucím v pohledu do domu. Zároveň umožňuje majiteli kontrolovat dění na ulici. Vytváří prostor pro individuální vyjádření obyvatel v podobě lavičky nebo záhonů s květinami. Je zde možnost příležitostného parkování

UMÍSTĚNÍ DOMU
Umístění domu na hranu pozemku vytváří větší soukromí pro majitele domu, dobře využitelnou zahradu a je v souladu s tradičními venkovskými principy. Fasáda, která tvoří hranu sousednímu pozemku, je slepá.

SOUKROMÝ DVŮR
Díky umístění domu na hranu pozemku vzniká soukromá zahrada skrytá před zraky sousedů.

DOPLŇKOVÉ OBJEKTY
Pozemek umožňuje umístění doplňkových objektů (skleník, sklad nářadí, kurník) po svém obvodu.

SAD A ZEMĚDĚLSKÁ ZAHRADA
Podle velikosti parcely je na pozemku možné umístit zemědělskou zahradu či sad.

VYTÁPĚNÍ
K vytápění nových objektů se uvažuje tepelné čerpadlo. Pro tyto účely je v každém domě umístěna techická místnost. Pro příležitostné vytápění jsou v domech umístěna krbová kamna. Dalším zdrojem energie mohou být solární panely umístěné na střeše domu. Střechy mají sklon 45° a většina z nich je orientována na jih.

SKLON STŘECHY
Sklon střechy respektuje okolní zástavbu a pohybuje se v rozmezí 40° - 45°. Sklon je vhodný pro umístění obytných místností do podkroví. Dále se při tomto sklonu dají výhodně použít solární panely.

VSTUP DO DOMU
Vstup do domu není nikdy umístěný přímo z veřejného prostoru ulice. Nachází se tradičně zhruba uprostřed dispozice a je orientovaný do soukromého obytného dvora.

PŘECHOD DO KRAJINY
Zadní hranice parcely navazuje na sousední zahradu nebo na volnou krajinu. Toto rozhraní je řešeno průhledným oplocením.

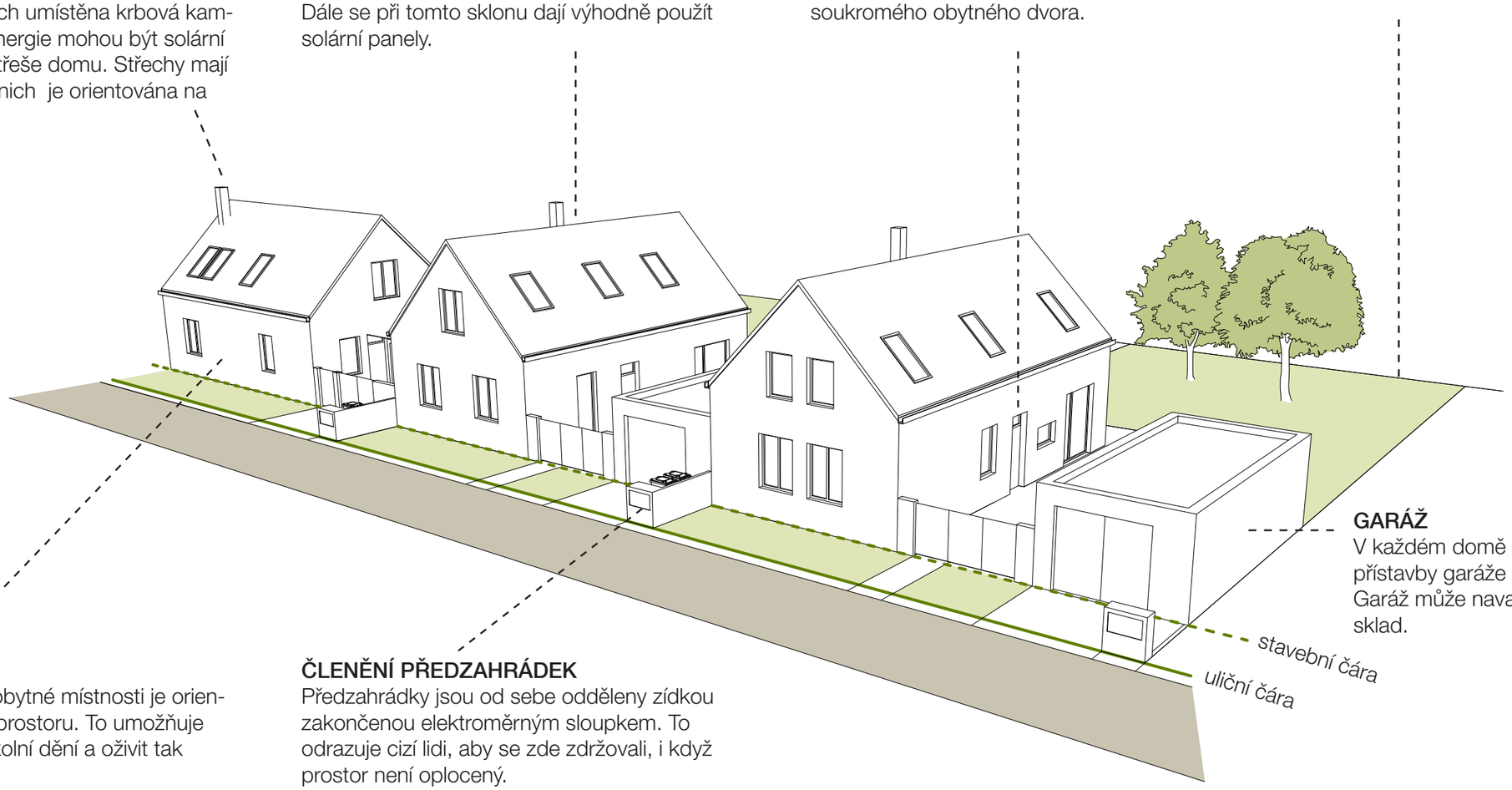

GARÁŽ
V každém domě se počítá s možností přístavby garáže nebo přístřešku na auto. Garáž může navazovat na dílnu nebo sklad.

ULIČNÍ FASÁDA
Alespoň jedno okno obytné místnosti je orientováno do veřejného prostoru. To umožňuje majitelům sledovat okolní dění a oživit tak veřejný prostor.

ČLENĚNÍ PŘEDZAHRÁDEK
Předzahrádky jsou od sebe odděleny zídkou zakončenou elektroměrným sloupkem. To odrazuje cizí lidi, aby se zde zdržovali, i když prostor není oplocený.

VZTAH DOMU K VEŘEJNÉMU PROSTORU
Šířka předzahrádky 2,5 m umožňuje dobrou komunikaci domu s okolím a zároveň poskytuje dostatečné soukromí majitelům domu. Hrana vozovky je vzdálená 3 m od uliční fasády, zbylý půlmetrový pruh je veřejný a slouží jako přechodový prvek mezi vozovkou a soukromým prostorem.

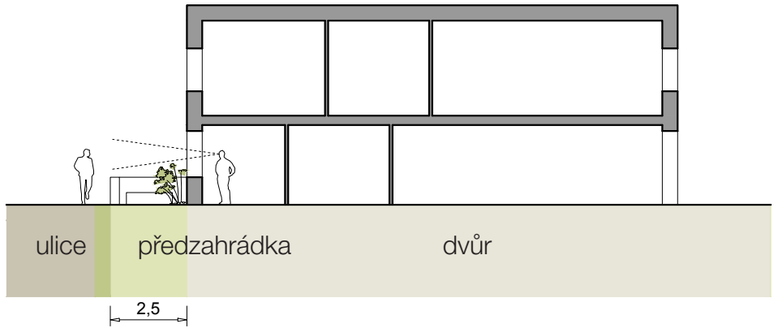

OBDÉLNÝ PŮDORYS
Objekty mají obdélný půdorys s poměrem stran okolo 1:2 i více. Tvar objektu je buď klasický obdélný nebo do L.
Poměr stran navazuje na tradiční řešení venkovských domů. Použití čtvercového nebo příliš členitého půdorysu v české vesnici působí velmi cizorodě.

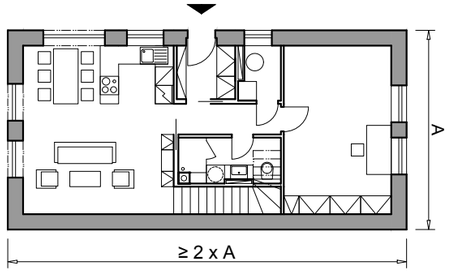

NÁVRH TYPOLOGIE V RÁMCI SÍDLA

Návrh vychází z tradičních forem venkovské zástavby a ze specifik typologie ve Stračí. Na základě velikosti, formy a charakteru specifických lokalit jsou navrženy základní typologické druhy (domy), které jsou následně aplikovány na předem vymezené rozvojové plochy.

Ve Stračí byly navrženy parcely různých velikostí, které umožňují variabilitu zástavby. Na menších a středně velkých parcelách se počítá s výstavbou tradičních rodinných domů, větší parcely jsou určeny pro vícegenerační bydlení.

Ve Stračí se dále nachází několik parcel se specifickou typologií. Návrh domů na tyto parcely by měl více vycházet z kontextu okolní zástavby. Jedná se o parcely na návsi a specifickou typologii moštárny a ovčí farmy.

Zástavba na ostatních parcelách vychází z obecných principů venkovské zástavby. Návrh těchto domů by bylo možné přenést i do jiných vesnic s podobným charakterem, jako ve Stračí. Vždy je však nutné zohlednit vztah domů k veřejnému prostoru, který se může velmi lišit. Na jednu parcelu je v mnoha případech možné vybírat z více typologických druhů, což zajišťuje variabilitu zástavby i na místech s podobně velkými pozemky.

Cílem návrhu je, na základě stanovených základních pravidel, vytvořit souhrn venkovské typologie současného individuálního bydlení, který ukazuje základní principy výstavby v rostlé vesnici.

TRADIČNÍ DŮM

1 JEDNOPODLAŽNÍ DŮM 3+kk

2 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 4+kk

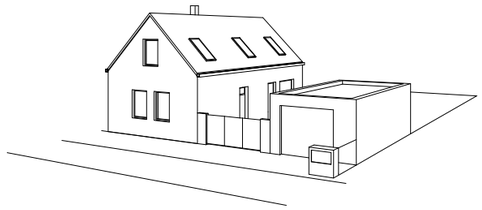

3 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 4+kk se zápražím

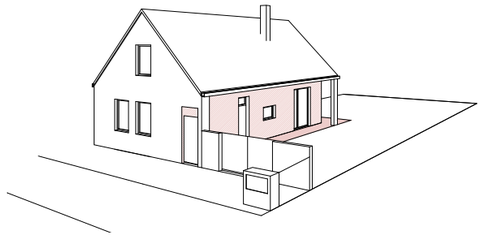

4 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 5+kk

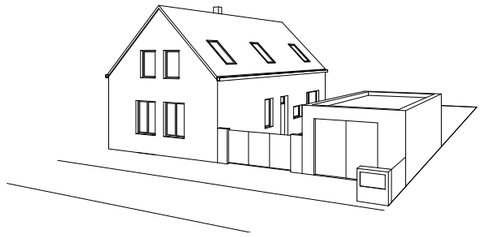

5 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 4+1

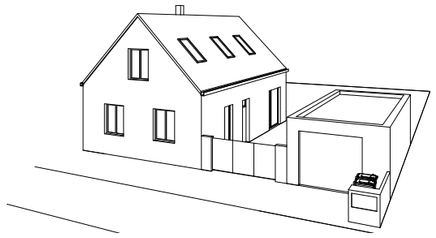

6 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 5+kk okapová orientace

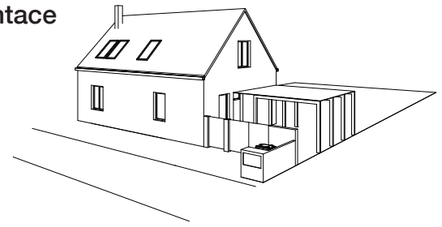

DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ

7 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 5+kk a 1+kk

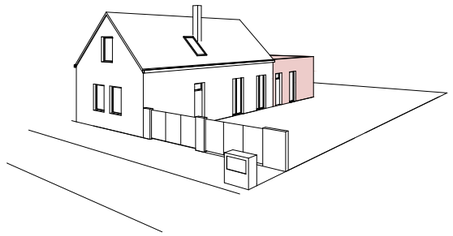

8 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 5+kk a 1+kk

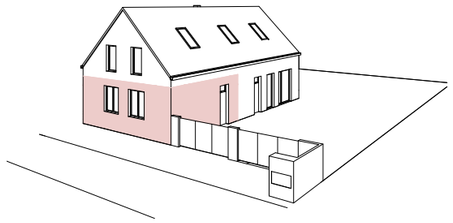

9 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 3+1 a 2+kk

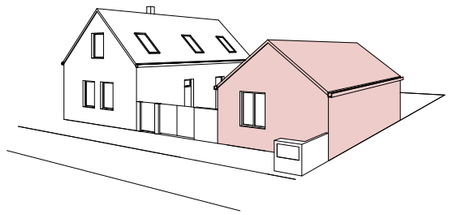

10 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 4+kk a 2+kk

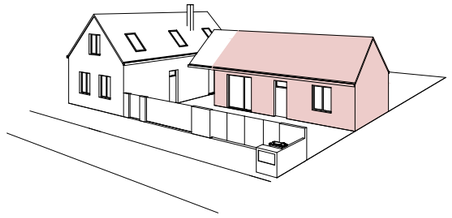

PŘESTAVBA

11 PŘESTAVBA STODOLY

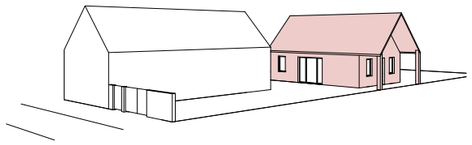

SPECIFICKÁ TY-POLOGIE

A MULTIFUNKČNÍ DŮM - HOSPODA

B DŮM NA NÁVSI

C MOŠTÁRNA

D MALÁ OVČÍ FARMA

1 JEDNOPODLAŽNÍ DŮM 3+ kk

ORIENTACE DO ULICE: DĚTSKÝ POKOJ

Základním typem je jednopodlažní dům se třemi obytnými místnostmi. Podkroví je využito z části jako půda, z části jako galerie obytných místností. Jednopodlažní dům je široký 7 m, aby se do dispozice vešla vedle sebe komunikační chodba, technické zázemí a ložnice.

1:200

Pohled z ulice

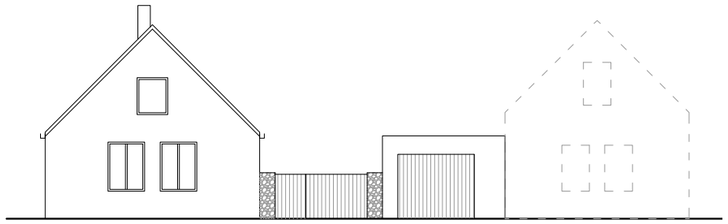

Řez

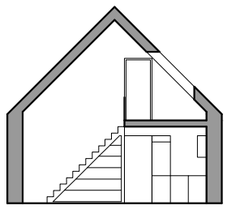

Půdorys

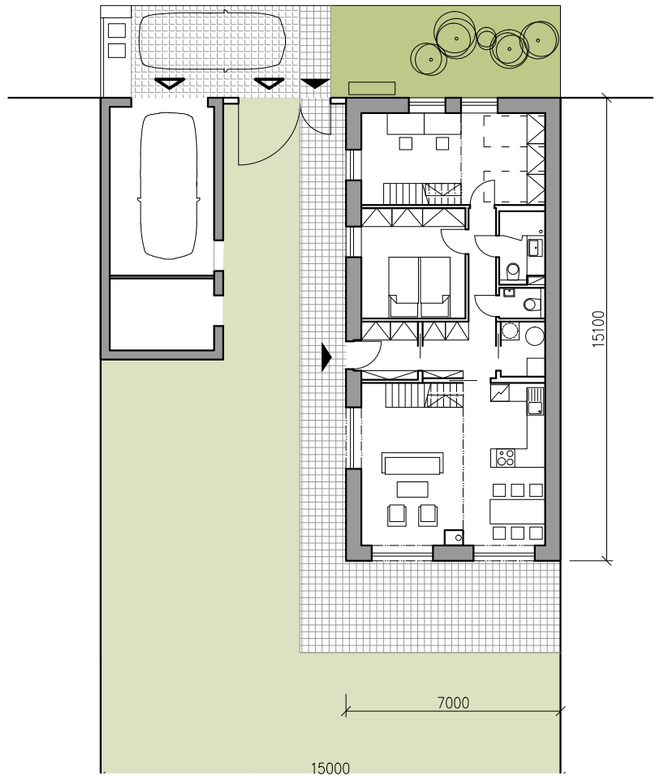

2 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 4+ kk

ORIENTACE DO ULICE: PRACOVNA (LOŽNICE)

Nejmenší z dvoupodlažních domů je široký 6 m a má 4 obytné místnosti. V přízemí se nachází hlavní obytný prostor s kuchyní a pracovna nebo další ložnice orientované do veřejného prostoru. Hlavní obývací místností se dům otevírá do zahrady. V podkroví jsou umístěné dvě ložnice.

1:200

Pohled z ulice

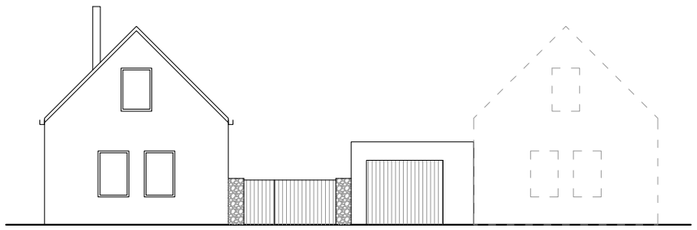

Řez

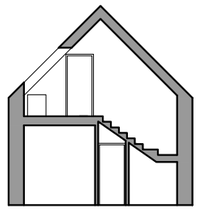

1 NP

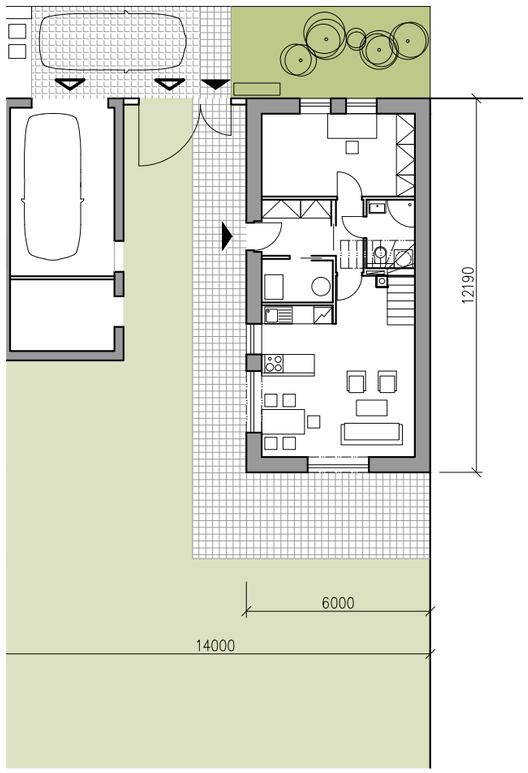

2 NP

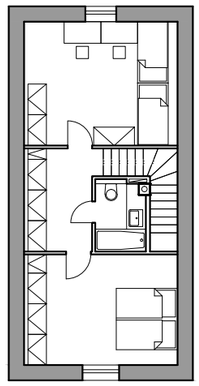

3 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 4+kk se zápražím

ORIENTACE DO ULICE: PRACOVNA (LOŽNICE)

Dům se zápražím vychází z tradiční historické typologie. Zápraží vytvořené asymetrickým nasazením střechy vytvářelo krytý průchod podél celého dvora.

V návrhu je asymetrická střecha vyvážena vchodovými dveřmi do dvora, takže dům působí z ulice symetricky. Zápraží vytváří, stejně jako v minulosti, krytou chodbu a přístup do domu, zároveň může být využito pro posezení v suchu a stínu.

1:200

Pohled z ulice

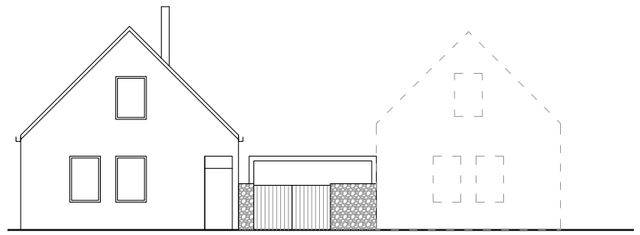

Řez

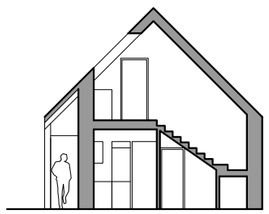

1 NP

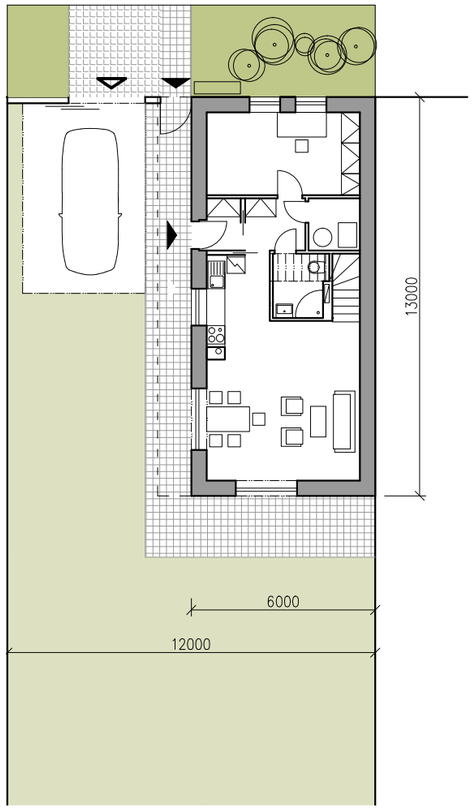

2 NP

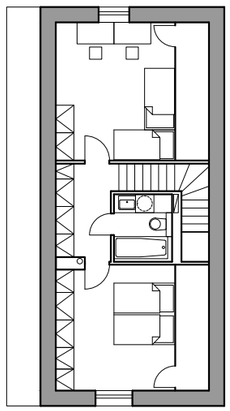

4 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 5+ kk

ORIENTACE DO ULICE: PRACOVNA (LOŽNICE)

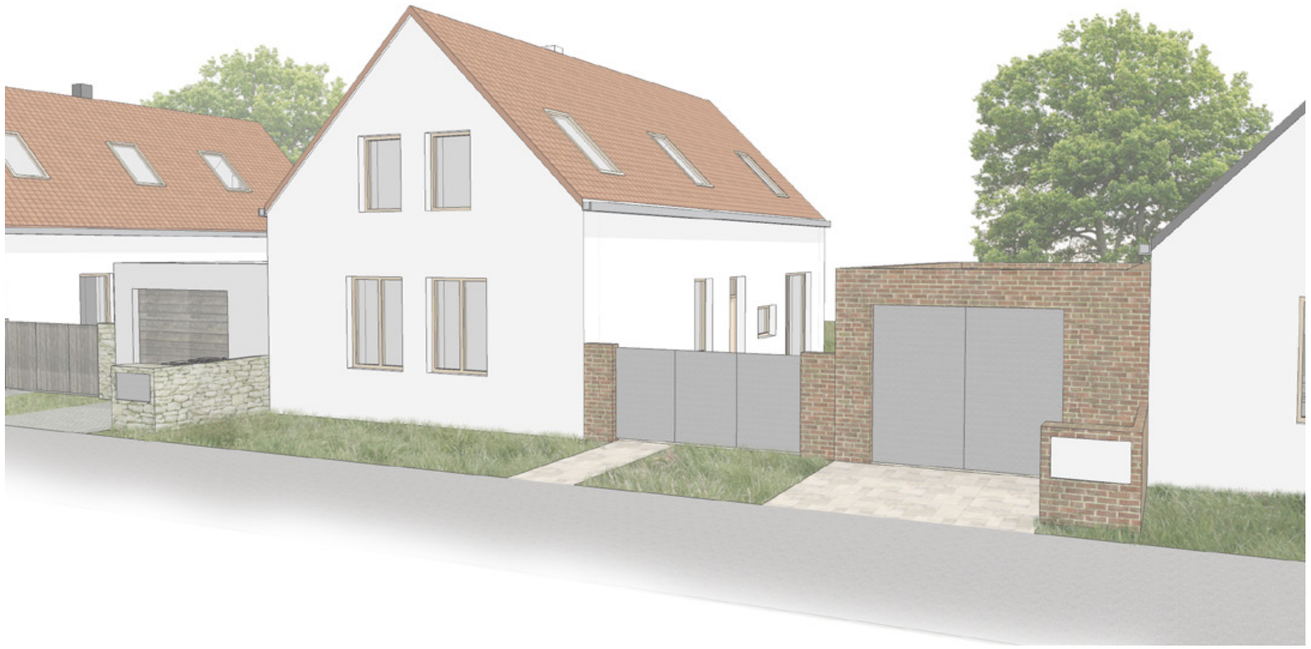

Dům široký 6,5 m umožňuje umístění další ložnice do podkroví. V přízemí se tradičně nachází obytná místnost s kuchyňským koutem a pracovna či další ložnice.

1:200

Pohled z ulice

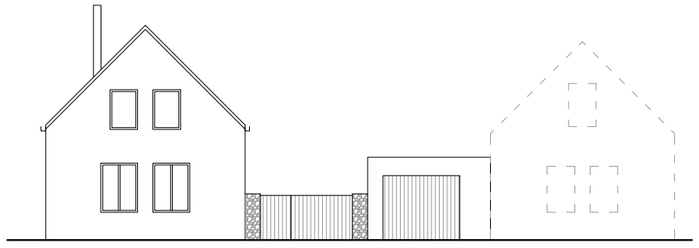

Řez

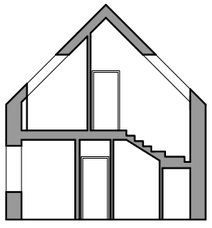

1 NP

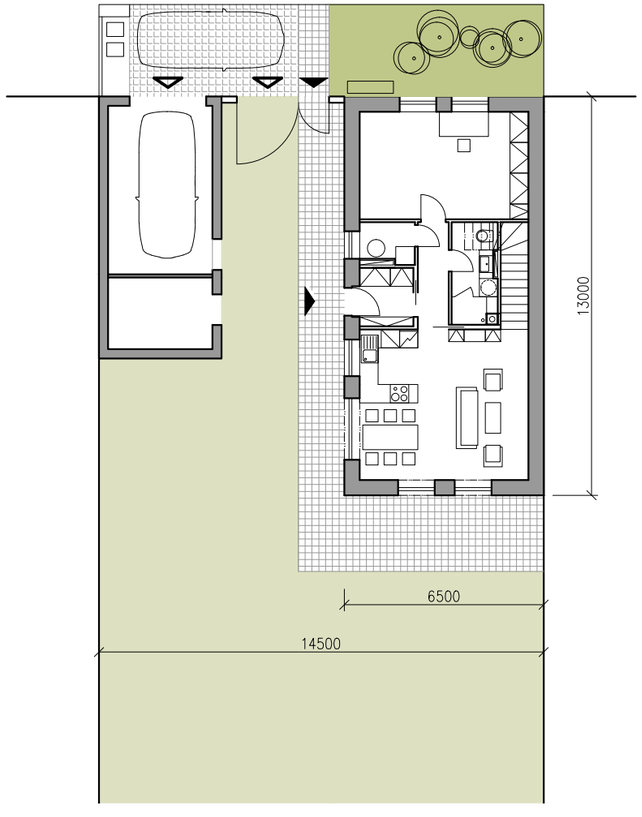

2 NP

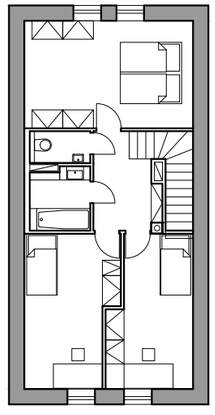

5 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 4+1

ORIENTACE DO ULICE: KUCHYNĚ S JÍDELNOU

Dům řeší možnost oddělení obývacího pokoje od kuchyně. V tomto případě je do veřejného prostoru orientována kuchyně s jídelnou. Díky šířce domu 7 m jsou v podkroví umístěny tři ložnice.

1:200

Pohled z ulice

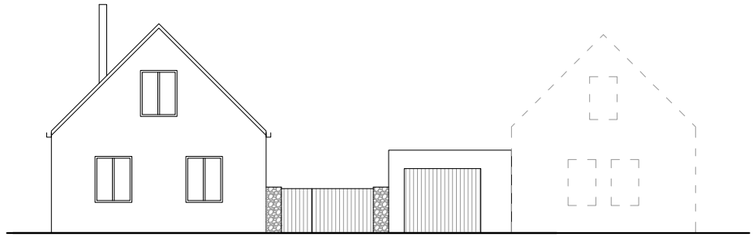

Řez

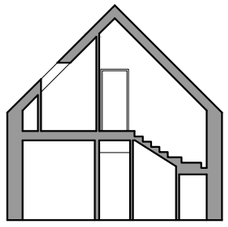

1 NP

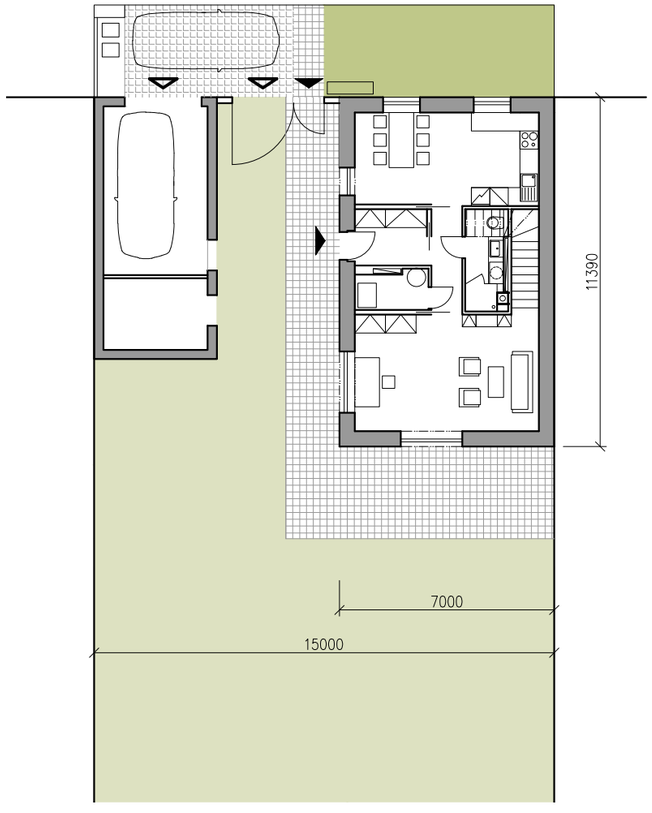

2 NP

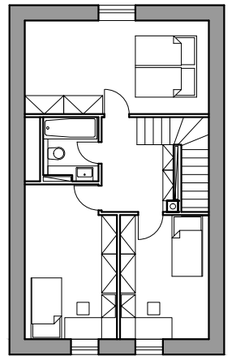

6 DVOUPODLAŽNÍ DŮM 5+ kk, okapová orientace

ORIENTACE DO ULICE: PRACOVNA (LOŽNICE)

Dům s okapovou orientací vůči veřejnému prostoru navazuje na typologie vyskytující se ve Strači. Vstup do domu je umístěn netradičně ve štítové stěně. V přízemí je umístěna obytná místnost s kuchyňským koutem a pracovna, v podkroví se nacházejí tři ložnice.

1:200

Pohled z ulice

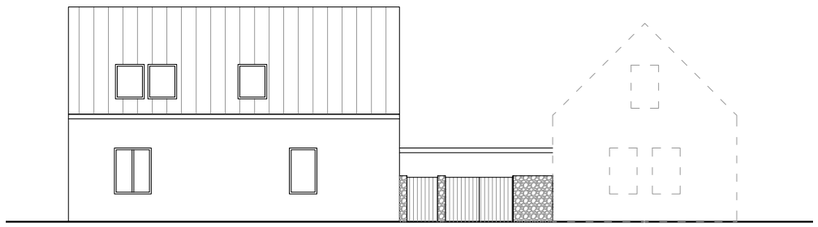

Řez

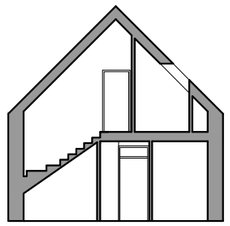

1 NP

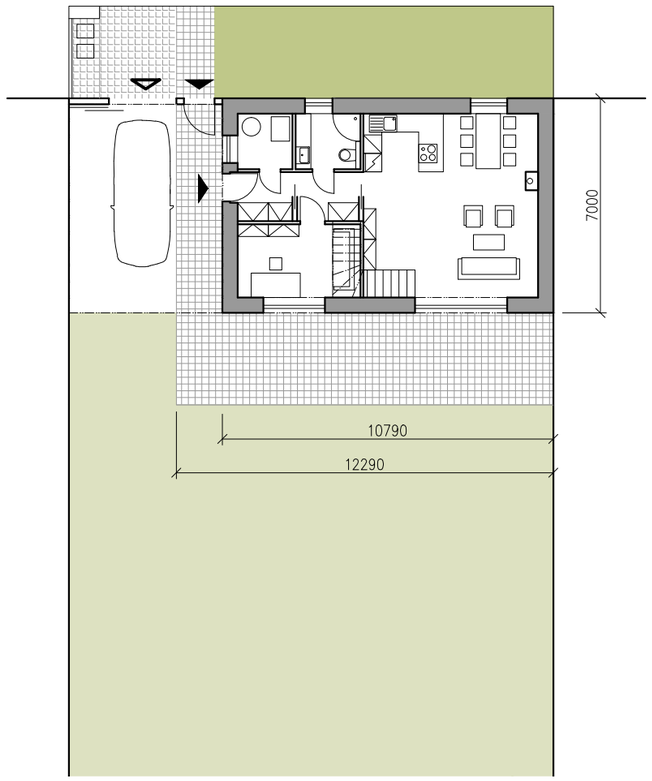

2 NP

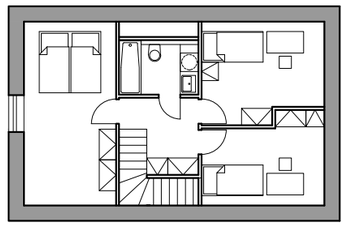

7 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 5+kk a 1+kk

ORIENTACE DO ULICE: PRACOVNA (LOŽNICE)

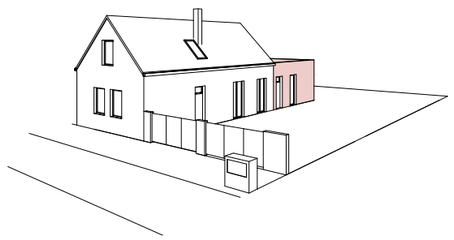

Dvougenerační dům umožňuje společné bydlení rodiny a dalšího člena domácnosti v samostatné garsonce. Garsonka má podobu přístavku v zahradní části domu. Toto řešení umožňuje oddělení části zahrady k soukromému využívání dalším členem domácnosti. Garsonka je však odtržená od dění na ulici a je poměrně daleko od vstupu.

1:200

Pohled z ulice

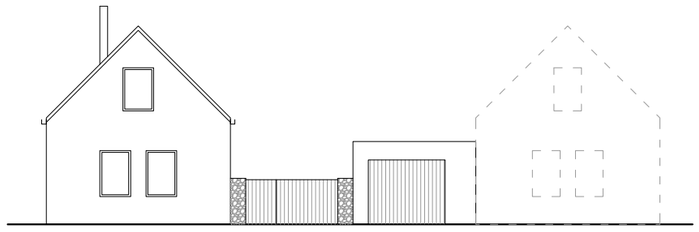

Pohled ze dvora

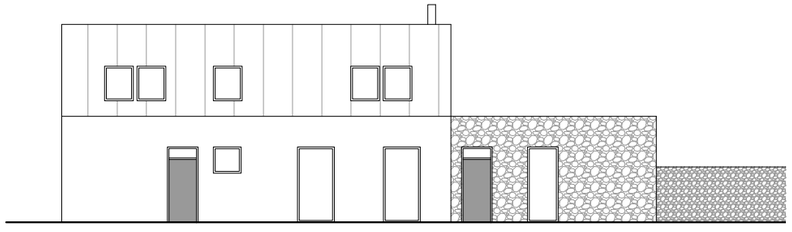

Řez

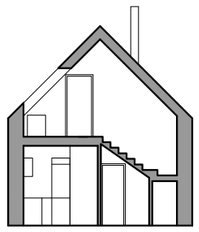

1 NP

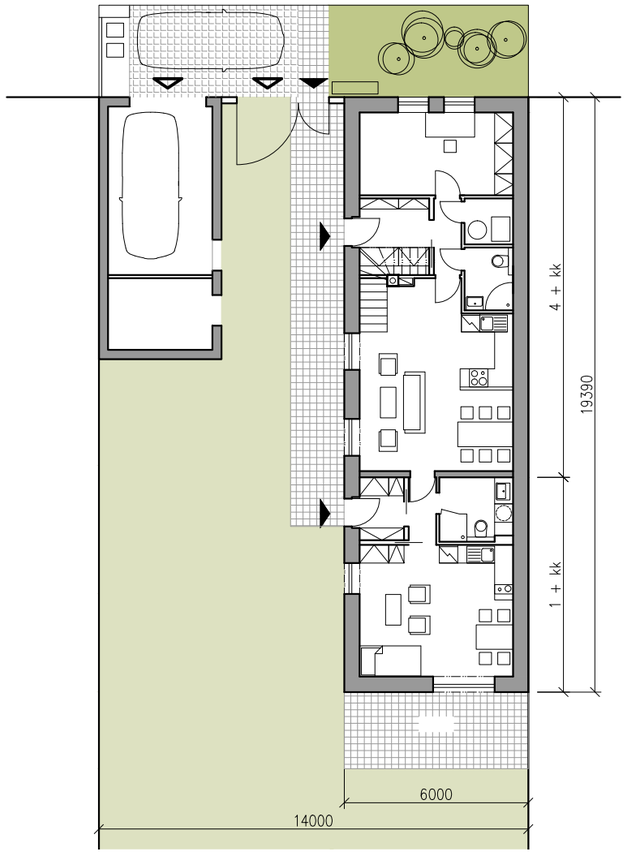

2 NP

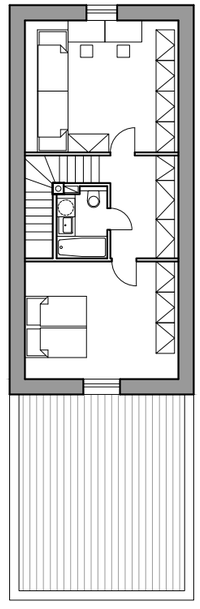

8 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 5+kk a 1+kk

ORIENTACE DO ULICE: VÝMINEK

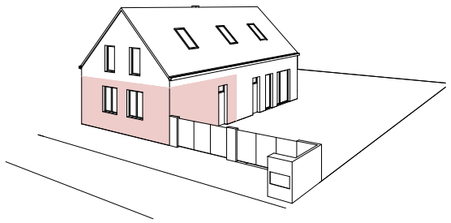

Výminek či garsonka se nachází v přízemí domu a je orientována do veřejného prostoru. Obyvatel garsonky má dobrý kontakt s děním na ulici. Toto řešení je poměrně úsporné, neumožňuje však oddělení soukromé zahrádky.

1:200

Pohled z ulice

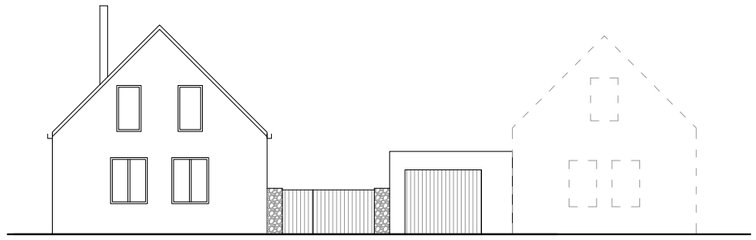

Řez

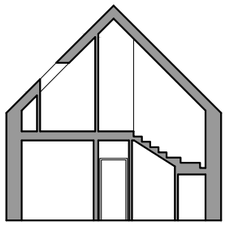

1 NP

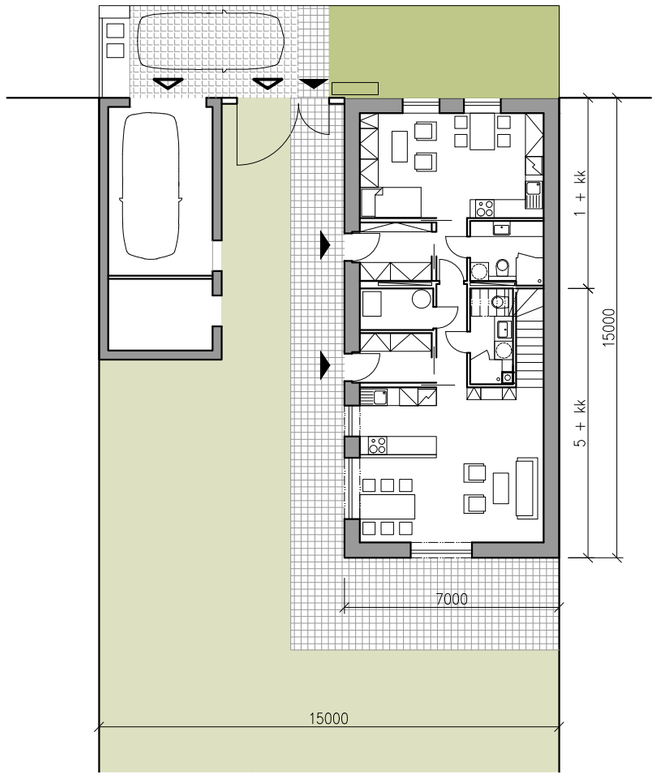

2 NP

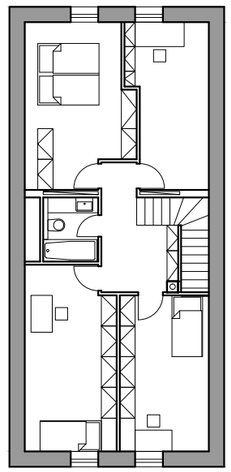

9 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 4+kk a 2+kk

ORIENTACE DO ULICE: PRACOVNA (LOŽNICE); VÝMINEK

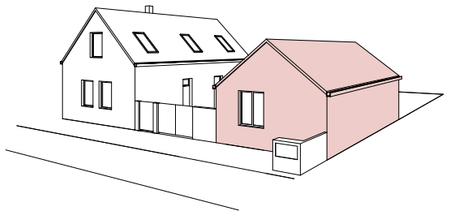

Bydlení druhé generace je řešeno samostatným odděleným objektem na druhé hranici pozemku. V tomto případě mají oba objekty dobrý kontakt s okolním děním na ulici, řešení umožňuje oddělení části zahrady pro větší soukromí obyvatel výminku.

Řešení navazuje na tradiční způsob bydlení dvou generací.

1:200

Pohled z ulice

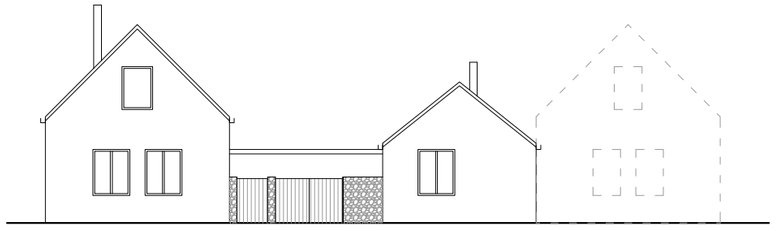

Řez

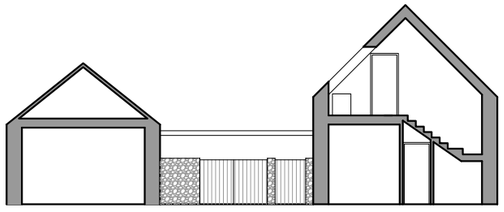

1 NP

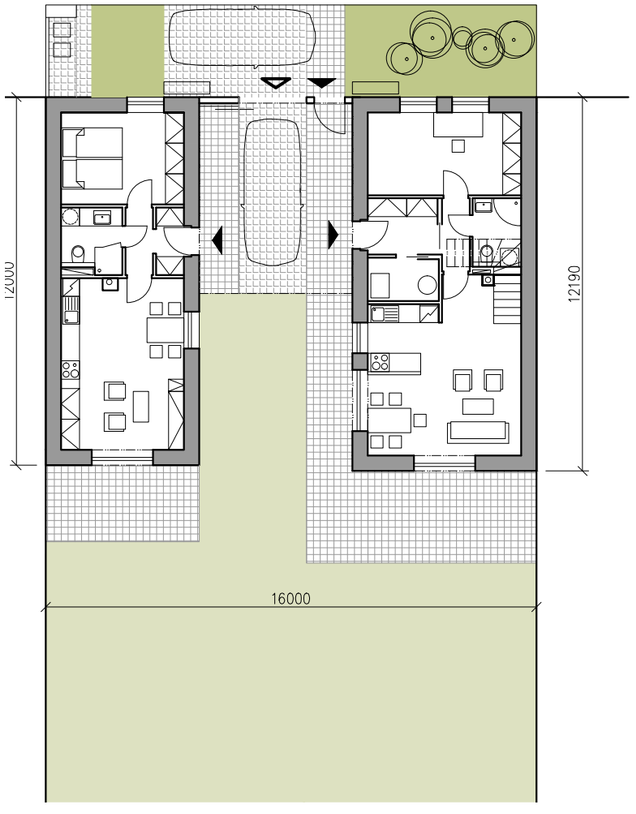

2 NP

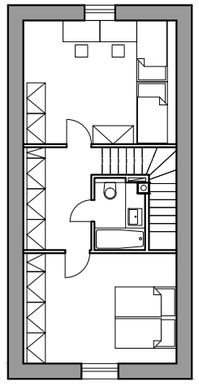

10 DVOUGENERAČNÍ BYDLENÍ 3+1 a 2+kk

ORIENTACE DO ULICE: KUCHYNĚ S JÍDELNOU

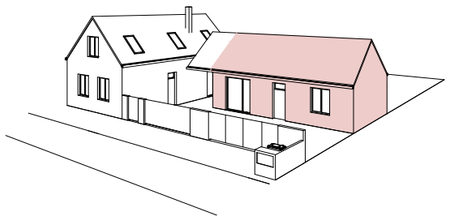

Sestavením dvou objektů do formy L vzniká krytá spojnice mezi objekty, která umožňuje průchod do zahrady a zároveň vytváří možnost chráněného posezení. Výminek není v kontaktu s veřejným prostorem, toto řešení ale umožňuje oddělení části zahrady pro soukromé využití obyvateli výminku.

1:200

Pohled z ulice

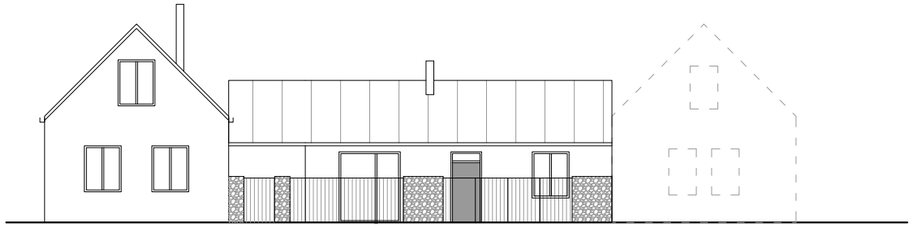

Řez

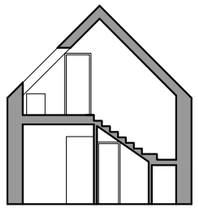

1 NP

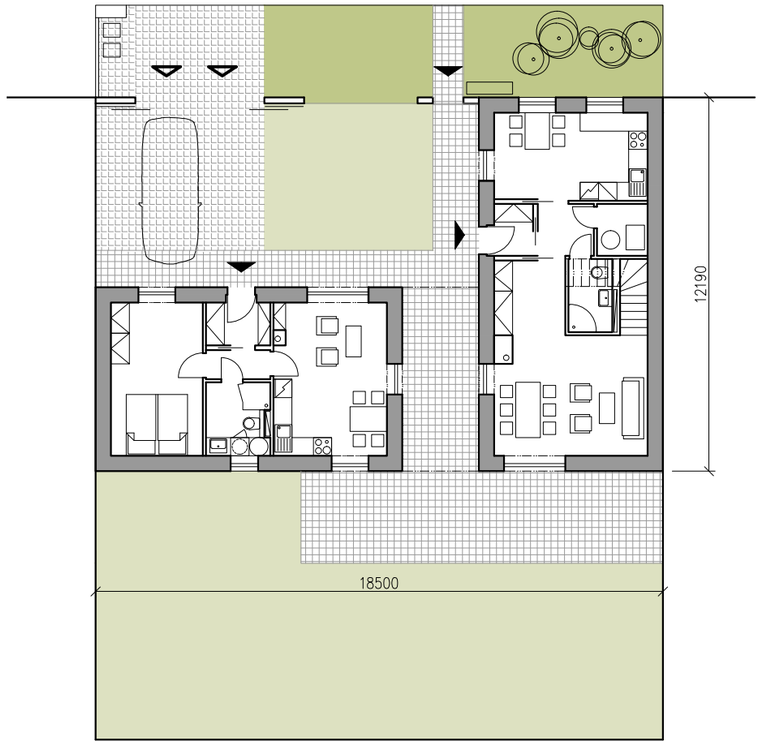

2 NP

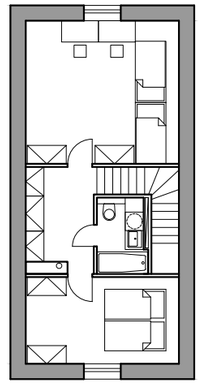

11 PŘESTAVBA STODOLY - rekreační bydlení, bydlení pro další generaci

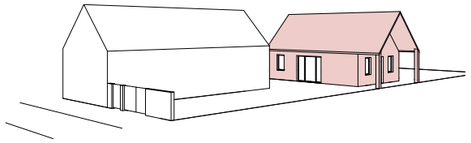

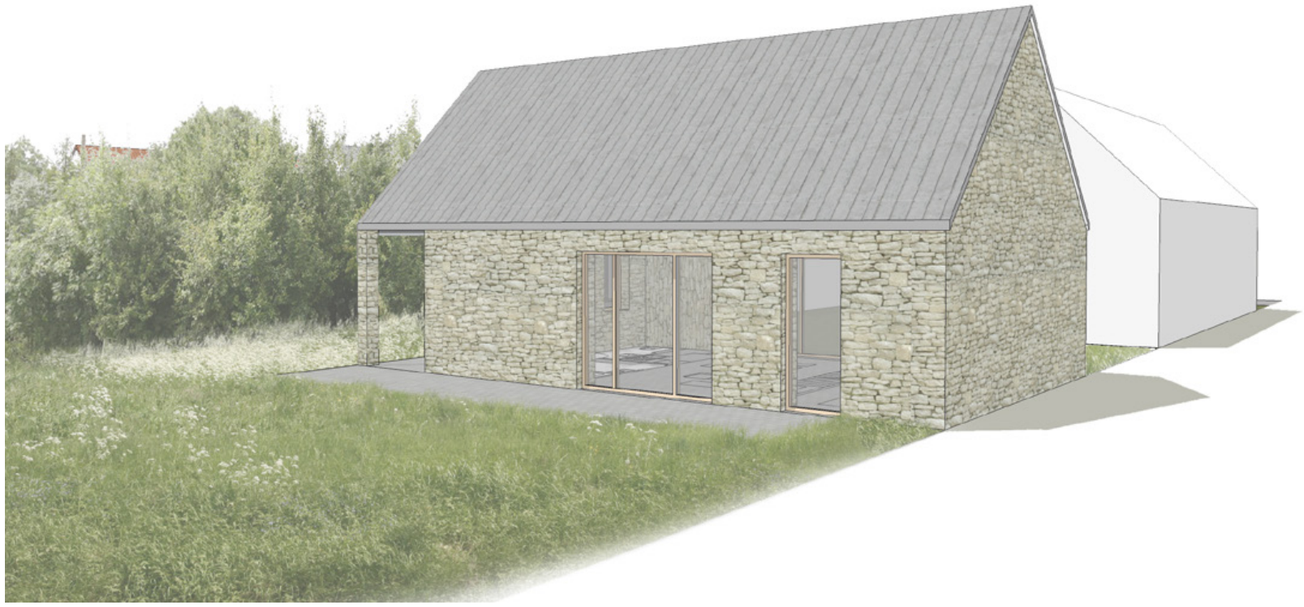

Návrh ukazuje principy možné přastavby stávající stodoly na rekreační bydlení nebo bydlení pro další generaci. Návrh vychází z typických rozměrů stodol ve Strači (7m x 12,5 m) a snaží se zachovat dvojici protilehlých vrat, která dříve tvořila spojnici mezi hospodářským dvorem a polem.
Doprostřed dispozice je tedy umístěna hlavní obytná místnost, po stranách se nachází ložnice a technické zázemí. Vysoký strop ve stodole je využitý jako galerie s možností příležitostného spaní.

1:200

Pohled

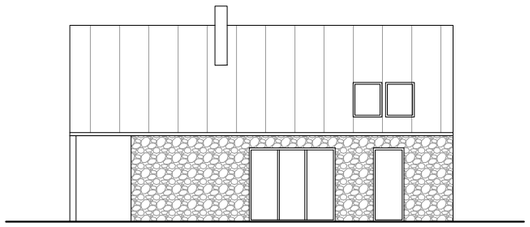

Řezy

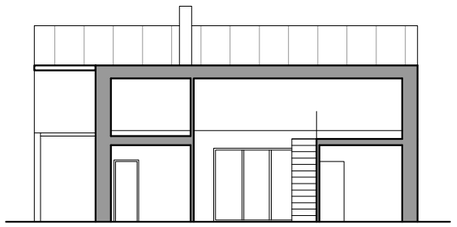

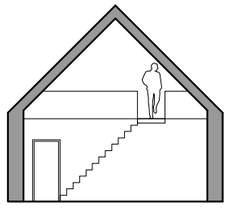

Půdorys

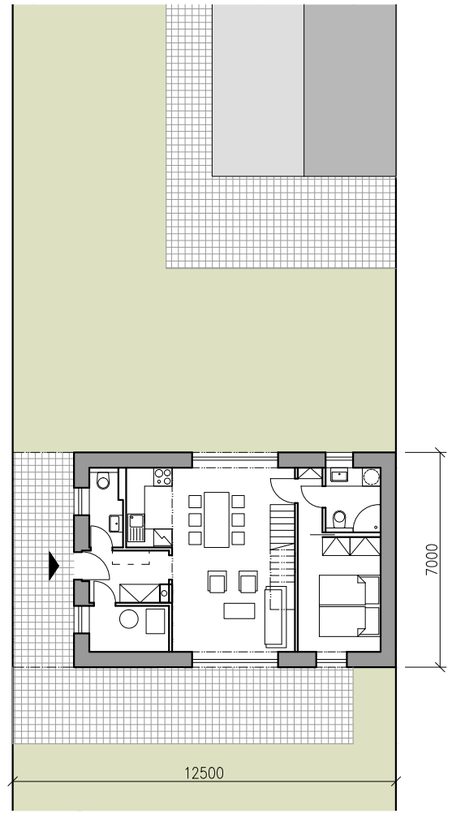

ZÁVĚR

Stejně jako v mnoha jiných vesnicích se i v obci Stračí setkáváme s problémy typickými pro český venkov. Z demografického hlediska je to především úbytek obyvatel a stárnutí populace. Vesnice je ohrožena úpadkem zapříčiněným opuštěnými a prázdnými domy. Cílem práce bylo najít možnosti, jak posílit stávající strukturu sídla, aby nedošlo k jeho rozkladu. Dalším z cílů bylo vytvoření atraktivního území pro nové obyvatele, kteří by chtěli žít na tradičním českém venkově.

Struktura vesnice byla doplněna o nové krajinné prvky (sad, pastviny, políčka), které pomáhají definovat hranici sídla a krajiny a podporují jejich tradiční pozvolný přechod. Pro zlepšení prostupnosti území bylo navrženo několik cest, které propojují jednotlivé části sídla a sídlo s okolní krajinou. Záhumenní cesta upevňuje okraj obce, eliminuje provoz zemědělských strojů uvnitř sídla a umožňuje průchod okolo zastavěného území.

Na základě charakteru stávající zástavby byla vesnice rozdělena do několika lokalit (vesnických bloků). V rámci návrhu byly lokality doplněny o novou zástavbu a veřejná prostranství, která pomáhají vytvořit danému místu identitu.

Předpokládané navýšení počtu obyvatel v jednotlivých lokalitách je dáno novou výstavbou. Dále jsou počty obyvatel navýšeny přístavbami a přestavbami ve stávající struktuře sídla. Díky návrhu se podařilo navýšit průměrný počet obyvatel na jeden dům ze stávajících 1,9 na 2,6.

Práce se dále věnovala celkové revitalizaci veřejných prostranství, především návsi. V návrhu se podařilo vytvořit z návsi ucelené veřejné prostranství, které umožňuje pořádání nejrůznějších společenských aktivit i klidné posezení u studánky nebo rybníčku.
Veřejné prostranství horní návsi bylo vymezeno novou okolní zástavbou. Náves se stala důležitým bodem při výstupu z vesnice do okolních lesů. Vytváří identitu lokalitám ve východní části území.

Do obce byla doplněna chybějící občanská vybavenost v podobě multifunkčního objektu hospody s požární zbrojnicí, prostorem pro dětskou skupinu a univerzálním prostorem. Všechny tyto aktivity podporují komunitní život ve vesnici a zvyšují atraktivitu území. Stávající plochy pro sport a rekreaci byly doplněny o nová hřiště.

Dalším tématem práce bylo hledání vhodné typologie pro současnou venkovskou zástavbu v rostlé vesnici. Nové typologické formy vycházejí z tradičních principů venkovské zástavby a charakteru jednotlivých lokalit ve Stračí. Díky tomu jsou nové objekty v souladu s okolními domy a nepůsobí ve vesnici cizorodě.

Způsob nové parcelace vychází z klasického venkovského řešení. Navrhované parcely různých velikostí umožňují drobnou zemědělskou produkci v podobě sadu a zeleninových záhonů. Některé z pozemků jsou svojí malou rozlohou určeny pouze pro okrasnou zahradu. Svým dispozičním řešením domy reagují na současné požadavky individuálního bydlení a snaží se přiblížit možnosti alternativního vícegeneračního bydlení.

Práce se zabývá aktuálním tématem rozvoje venkovského sídla a problematikou typologie nové zástavby v tradiční české vesnici. Práce se snažila ukázat jednu z možných strategií v podobě posílení stávající struktury obce a drobného rozvoje na okraji sídla.

PRAMENY A LITERATURA

ČVUT, FA. Atlas Štětí, výstup analytické fáze přípravy nového územního plánu města Štětí. 2014.

Hlaváček, D. Architektura a ekologie. Praha : ČVUT - České vysoké učení technické, 2013. 978-80-01-05255-6.

Hnilička, P. Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů. Brno : ERA, 2005. 978-80-7294-592-4.

Baše, M. Miroslav Baše: město - suburbie - venkov = [town - suburbie - countryside]. Praha : Česká komora architektů, 2009. 978-80-86790-12-1.

Mencl, V. Lidová architektura v Československu. Praha : Academia, 1980.

Pešta, J. Encyklopedie českých vesnic IV - Ústecký kraj. místo neznámé : Libri, 2011. 978-80-7277-151-6.

Stempel, J a Mráz, J. 99 domů. Praha : KANT, 2012. 978-80-7437-078-6.

Vyhláška č. 281/2014, o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí. 27.11.2014.

Sýkora, J. Zemědělské stavby, základy navrhování. Praha : Grada Publishing, 2014. 978-80-247-5273-0.

Kohout, M, a další. Můj dům, naše ulice. Praha : Zlatý řez, 2014. 978-80-87068-11-3.

Vondrušková, A a Vondruška, V. Vesnice. Praha : Vyšehrad, 2014. 978-80-7429-362-7.

Škabrada, J. Lidové stavby: Architektura českého venkova. Praha : Argo, 1999. 978-80-720-3082-8.

Sýkora, J a ČVUT. Venkovský prostor 2.díl - Územní plánování vesnice a krajiny. Praha : ČVUT - České vysoké učení technické, 1998. 978-80-010-1826-2.

Baše, M a ČVUT. Sídla a stavby na venkově. Praha : Česká technika - nakladatelství ČVUT, 2006. 978-80-0103-390-6.

Stračí, 600 let obce. Městský úřad Štětí, odbor kultury. 2007.

Sýkora, J a ČVUT. Venkovský prostor 1.díl - Historický vývoj. Praha : ČVUT - České vysoké učení technické, 1998. 978-80-0101-810-1.

Novotná, J a Otevřelová, D. Typologie současného individuálního bydlení. Předdiplomní seminář, ateliér Kouhout - Tichý, FA ČVUT, 2014.

Bačuvčík, F. Veřejný prostor a krajina. Předdiplomní seminář, ateliér Kohout - Tichý, FA ČVUT, 2014.

Chudý, O a Pfann, D. Urbanistický rozvoj vesnic a vztah k okolním vesnicím. Předdiplomní seminář, ateliér Kouhot - Tichý, FA ČVUT, 2014.

http://nahlizenidokn.cuzk.cz/
http://noveceskedomy.cz/
http://www.archiweb.cz/
http://www.lidova-architektura.cz/
http://www.mapy.cz/
https://cs.wikipedia.org/